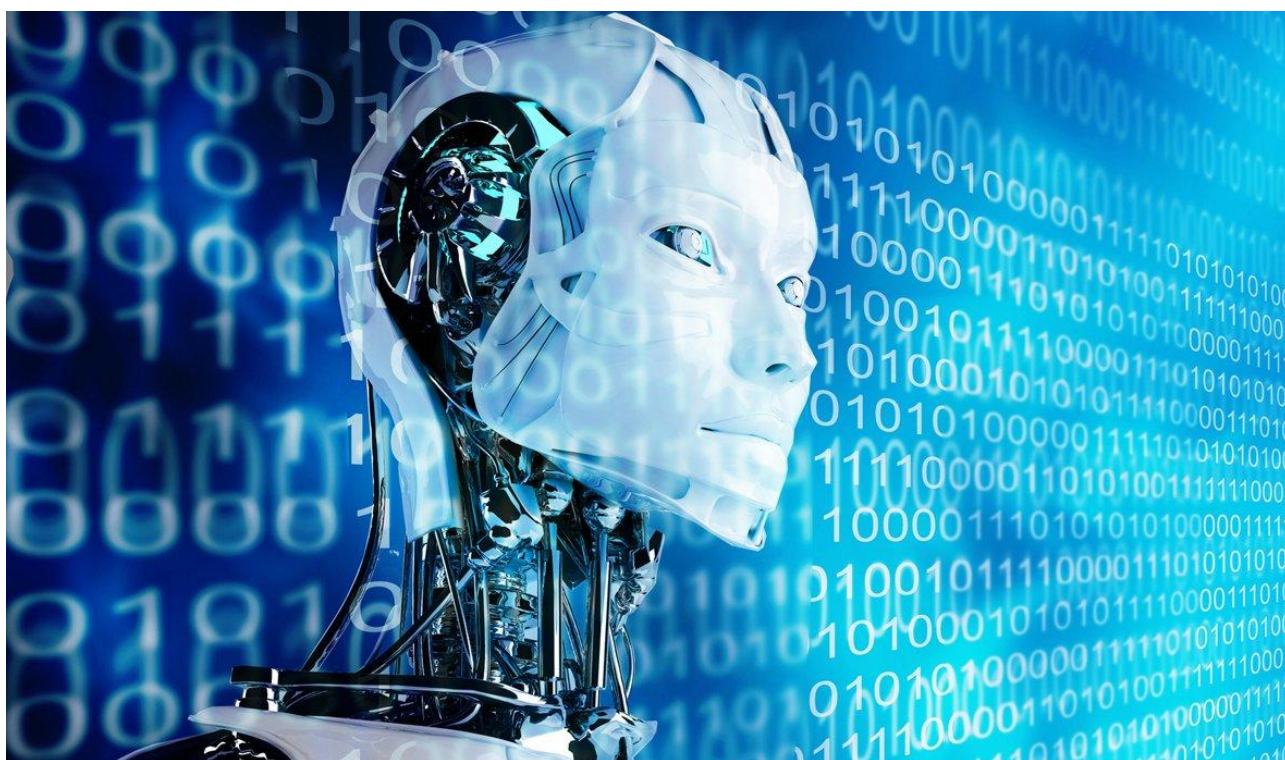

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

***Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-
технічного забезпечення
галузі освіти. Інноваційна діяльність***

Випуск другий

Київ 2019

УДК 37.091.64(094.9)37.01:004.9

За редакцією:

Наконечної Г.М. – начальника відділу засобів навчання та обладнання Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України

Укладачі:

Крамаренко І.С., кандидат педагогічних наук, завідувач сектору програмного забезпечення засобів навчання відділу засобів навчання та обладнання Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України,

Ночвінова О.В., науковий співробітник сектору обладнання загального і навчального призначення відділу засобів навчання та обладнання Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України

Крамаренко І. С., Ночвінова О.В. Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-технічного забезпечення галузі освіти. Інноваційна діяльність / І. С. Крамаренко, О. В. Ночвінова. – м. Київ, 2019. – 80 с.

Наведено перелік нормативно-правових актів матеріально-технічного забезпечення інноваційної діяльності галузі освіти.

Інформаційні матеріали можуть бути використані у роботі керівників навчальних закладів, працівників наукових, науково-методичних, науково-дослідних установ.

Схвалено рішенням Вченої ради ДНУ «Інституту модернізації змісту освіти» (протокол № 6 від 29.05.2019)

ЗМІСТ	стор
ВСТУП -----	5
РОЗДІЛ I. МІЖНАРОДНІ КОНВЕНЦІЇ, ДЕКЛАРАЦІЇ -----	6
Загальна декларація прав людини-----	6
Конвенція ООН про права дитини-----	6
Всесвітня декларація про забезпечення, виживання, захисту та розвитку дітей-----	8
РОЗДІЛ II. ЗАКони УКРАЇНИ -----	9
2.1. Конституція України-----	9
2.2. Закони України в галузі освіти-----	9
Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» ---	9
Закон України «Про загальну середню освіту»-----	10
Закон України «Про позашкільну освіту»-----	12
Закон України «Про дошкільну освіту»-----	13
Закон України «Про вищу освіту»-----	13
Закон України «Про освіту»-----	14
2.3. Закони України в галузі інформатизації-----	17
Закон України «Про інформацію»-----	17
Закон України «Про Національну програму інформатизації»-----	17
Закон України «Про інноваційну діяльність»-----	20
Закон України «Про Концепцію Національної програми з інформатизації»-----	21
РОЗДІЛ III. УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ -----	22
Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти»-----	22
Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні»-----	23
Указ Президента України «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні»-----	24
Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року»-----	24
Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» -----	30
РОЗДІЛ IV. ПОСТАНОВИ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ -----	31
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів»-----	31
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної середньої освіти»-----	34

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»-----	35
РОЗДІЛ V. НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ -----	37
Наказ Міністерство освіти і науки України «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» -----	37
Наказ Міністерство освіти і науки України «Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад»-----	42
Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про кабінет інформатики та інформаційно комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів»-----	49
Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для кабінетів природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів»-----	58
Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Типового переліку комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, середньої та професійної освіти» -----	59
Наказ Міністерство освіти і науки України «Щодо обладнання інноваційних навчально-тренінгових класів» -----	60
Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про міжшкільний ресурсний центр»-----	64
Наказ Міністерства освіти і науки України «Про визначення основних напрямів використання бюджетних коштів відповідно до міжнародних договорів України на 2019 рік»-----	68
РОЗДІЛ VI. МІЖДЕРЖАВНІ ТА МІЖВІДОМЧІ НОРМАТИВНО ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ -----	70
Меморандуми-----	70
Угоди-----	70
Договори-----	73
РОЗДІЛ VII. НОРМИ ТА ПРАВИЛА -----	74
Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти (проект)-----	74
РОЗДІЛ VIII. НАЦІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ УКРАЇНИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ (ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ) -----	77
Національні стандарти-----	77
ДЛЯ НОТАТОК -----	79

ВСТУП

Формування правового поля – одне з найбільш актуальних завдань функціонування, розвитку та реформування будь якої галузі. Досконалість і повнота законодавчої бази у галузі освіти є першою необхідною умовою як формування та реалізації самої державної освітньої політики, так і забезпечення можливості ефективного функціонування системи освіти.

Світовий досвід діяльності передових країн свідчить, що для національної системи освіти першочергове значення в розв'язанні існуючих проблем має створення і впровадження нової законодавчо нормативної бази на всіх рівнях її функціонування, забезпечення системності, цілісності, неперервної освіти на основі вдосконалення її структури, змісту, моніторингу якості запровадженням на всіх рівнях державних освітніх стандартів, створенням надійного правового, соціального та економічного захисту і стимулюванням розвитку освітніх систем, навчальних закладів.

Освітня державна політика, як сформульована й оголошена програма дій щодо модернізації системи освіти, є визначальним інструментом впливу держави на цю галузь. Ця політика буде ефективною тільки тоді, коли чинне законодавство розроблятиметься у контексті європейської інтеграції. Тому для розв'язання проблем освіти слід визначити законодавчі, нормативно правові, політичні та фінансові засади її модернізації та подальшого розвитку відповідно до загальної Декларації прав людини.

Метою виконаної роботи є здійснення комплексного аналізу чинної нормативно правової бази матеріально технічного забезпечення інноваційної діяльності галузі освіти.

У випуску подаються документи як у повному обсязі, так і окремі витяги, що містять положення, які стосуються безпосередньо інноваційних впроваджень. Систематизацію здійснено відповідно до розділів та років створення і прийняття законодавчих та нормативних актів.

Випуск підготовлено для допомоги у практичній роботі педагогам, керівникам дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно технічних, вищих закладів освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, управлінь освіти і науки.

РОЗДІЛ I. МІЖНАРОДНІ КОНВЕНЦІЇ, ДЕКЛАРАЦІЇ

Загальна декларація прав людини, прийнята Генеральною асамблеєю ООН 10.12.1948 (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

Стаття 22

Кожна людина, як член суспільства, має право на соціальне забезпечення і на здійснення необхідних для підтримання її гідності і для вільного розвитку її особи прав у економічній, соціальній і культурній галузях за допомогою національних зусиль і міжнародного співробітництва та відповідно до структури і ресурсів кожної держави.

Стаття 26

1. Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути безплатною, хоча б початкова і загальна. Початкова освіта повинна бути обов'язковою. Технічна і професійна освіта повинна бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного.

2. Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод. Освіта повинна сприяти взаєморозумінню, терпимості і дружбі між усіма народами, расовими або релігійними групами і повинна сприяти діяльності Організації Об'єднаних Націй по підтриманню миру.

3. Батьки мають право пріоритету у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей.

Стаття 28

1. Держави учасниці визнають право дитини на освіту, і з метою поступового досягнення здійснення цього права на підставі рівних можливостей вони, зокрема:

- a) вводять безплатну й обов'язкову початкову освіту;
- b) сприяють розвиткові різних форм середньої освіти, як загальної, так і професійної, забезпечують її доступність для всіх дітей та вживають таких заходів, як введення безплатної освіти та надання у випадку необхідності фінансової допомоги;
- c) забезпечують доступність вищої освіти для всіх на підставі здібностей кожного за допомогою всіх необхідних засобів;
- d) забезпечують доступність інформації і матеріалів у галузі освіти й професійної підготовки для всіх дітей;
- e) вживають заходів для сприяння регулярному відвідуванню шкіл і зниженню кількості учнів, які залишили школу.

Конвенція про права дитини, прийнята та відкрита для підписання та приєднання резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20.11.1989.

Ратифікована постановою Верховної Ради України від 27.02.1991 №789 XII (78912) та набула чинності для України 27.09.1991 і з цього часу є частиною національного законодавства // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021

Стаття 3

1. В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

2. Держави учасниці зобов'язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів.

3. Держави учасниці забезпечують, щоб установи, служби і органи, відповідальні за піклування про дітей або їх захист, відповідали нормам, встановленим компетентними органами, зокрема, в галузі безпеки й охорони здоров'я та з точки зору чисельності і придатності їх персоналу, а також компетентного нагляду.

Стаття 28

1. Держави учасниці визнають право дитини на освіту, і з метою поступового досягнення здійснення цього права на підставі рівних можливостей вони, зокрема:

а) вводять безплатну й обов'язкову початкову освіту;

б) сприяють розвиткові різних форм середньої освіти, як загальної, так і професійної, забезпечують її доступність для всіх дітей та вживають таких заходів, як введення безплатної освіти та надання у випадку необхідності фінансової допомоги;

в) забезпечують доступність вищої освіти для всіх на підставі здібностей кожного за допомогою всіх необхідних засобів;

г) забезпечують доступність інформації і матеріалів у галузі освіти й професійної підготовки для всіх дітей;

д) вживають заходів для сприяння регулярному відвідуванню шкіл і зниженню кількості учнів, які залишили школу.

2. Держави учасниці вживають всіх необхідних заходів, щоб шкільна дисципліна була забезпечена методами, що ґрунтуються на повазі до людської гідності дитини та відповідно до цієї Конвенції.

3. Держави учасниці заохочують і розвивають міжнародне співробітництво з питань, що стосуються освіти, зокрема, з метою сприяння ліквідації невігластва і неписьменності в усьому світі та полегшення доступу до науково технічних знань і сучасних методів навчання. В цьому зв'язку особлива увага має приділятися потребам країн, що розвиваються.

Стаття 29

1. Держави учасниці погоджуються щодо того, що освіта дитини має бути спрямована на:

а) розвиток особи, талантів, розумових і фізичних здібностей дитини в найповнішому обсязі;

б) виховання поваги до прав людини та основних свобод, а також принципів, проголошених у Статуті Організації Об'єднаних Націй;

с) виховання поваги до батьків дитини, її культурної самобутності, мови і національних цінностей країни, в якій дитина проживає, країни її походження та до цивілізацій, відмінних від її власної;

д) підготовку дитини до свідомого життя у вільному суспільстві в душі розуміння, миру, терпимості, рівноправності чоловіків і жінок та дружби між усіма народами, етнічними, національними і релігійними групами, а також особами з корінного населення;

е) виховання поваги до навколишньої природи.

2. Жодна частина цієї статті або статті 28 не тлумачиться як така, що обмежує свободу окремих осіб і органів створювати учбові заклади та керувати ними за умови постійного додержання принципів, викладених у пункті 1 цієї статті, та виконання вимоги того, щоб освіта, яку одержують в таких учбових закладах, відповідає мінімальним нормам, що можуть бути встановлені державою.

Всесвітня декларація про забезпечення, виживання, захисту та розвитку дітей, прийнята Генеральною асамблеєю ООН 30.09.1990 (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_075

10. Покращення здоров'я і харчування дітей є першочерговим обов'язком, а також завданням, вирішення якого тепер стало можливим.

11. Слід приділяти більше уваги, виявляти піклування і надавати підтримку дітям інвалідам, а також іншим дітям, які знаходяться у вкрай важких умовах.

13. Надання базової освіти і забезпечення грамотності є важливим вкладом, який можна було б зробити в інтересах розвитку дітей світу.

20. Ми домовилися, що будемо діяти спільно в рамках міжнародного співробітництва, а також на рівні окремих країн. Цим ми виражаємо свою прихильність наступній програмі, що складається з 10 пунктів, метою якої є захист прав дітей і поліпшення їхнього життя:

2) Ми будемо прагнути вжити рішучих заходів на національному і міжнародному рівнях із тим, щоб зміцнити здоров'я дітей, забезпечити допологову медичну допомогу і знизити смертність серед немовлят і дітей у цих країнах і серед усіх народів;

б) Ми будемо прагнути здійснювати програми, які знизять рівень неграмотності та нададуть усім дітям можливість здобуття освіти незалежно від їхнього походження і статі, які підготують дітей до трудової діяльності і забезпечуватимуть можливість для здобуття освіти протягом усього життя.

РОЗДІЛ II. ЗАКони УКРАЇНИ

2.1. Конституція України (витяг) (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) //

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>

Стаття 23.

Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Стаття 53. Кожен має право на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі.

Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

2.2. Закони України в галузі освіти

Закон України «Про професійну (професійно технічну) освіту» від 10.02.1998 №103/98 ВР, із змінами (витяг) // <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/103/98%D0%B2%D1%80>

Стаття 22. Основні повноваження та напрями діяльності закладу професійної (професійно технічної) освіти

До основних повноважень та напрямів діяльності закладу професійної (професійно технічної) освіти належать:

- організація навчально-виховного процесу, вибір форм та методів навчання;
- навчально-виробнича, навчально-виховна, навчально-методична, фінансово-господарська та виробничо-комерційна діяльність;
- розробка робочих навчальних планів з професій та робочих освітніх програм з навчальних предметів на основі типових навчальних планів і типових освітніх програм, визначення регіонального компонента змісту професійної (професійно технічної) освіти, які затверджуються в установленому порядку;

- розробка правил прийому учнів до закладу освіти на основі типових правил прийому;
- формування разом з органами управління професійною (професійно технічною) освітою планів прийому здобувачів освіти з урахуванням державного та/або регіонального замовлення, потреб ринку праці та потреб громадян у професійній (професійно технічній) освіті і замовлень підприємств, установ, організацій;
- організація харчування здобувачів освіти з числа дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, осіб з інвалідністю, осіб з особливими освітніми потребами та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям";
- атестація педагогічних працівників;
- організація стажування педагогічних працівників на підприємствах, в установах, організаціях;
- здійснення професійного навчання незайнятого населення;
- організація виробничого навчання здобувачів освіти на підприємствах, в установах та організаціях;
- забезпечення заходів з охорони праці здобувачів освіти, працівників;
- матеріально технічне забезпечення навчально-виховного процесу;
- визначення структури і штатного розпису з урахуванням встановленого фонду заробітної плати;
- забезпечення якості професійного навчання та виховання учнів.

Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.05.1999 № 651 XIV, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651_14

Стаття 3. Загальна середня освіта

Загальна середня освіта – цілеспрямований процес оволодіння систематизованими знаннями про природу, людину, суспільство, культуру та виробництво засобами пізнавальної і практичної діяльності, результатом якого є інтелектуальний, соціальний і фізичний розвиток особистості, що є основою для подальшої освіти і трудової діяльності.

Загальна середня освіта є обов'язковою основною складовою безперервної освіти.

Стаття 7. Мова навчання і виховання у закладах загальної середньої освіти

Мова навчання і виховання у закладах загальної середньої освіти визначається статтею 20 Закону України «Про засади державної мовної політики».

Дітям з особливими освітніми потребами забезпечується право на навчання за допомогою найбільш прийнятних для таких осіб методів і способів спілкування, зокрема, навчання жестовою мовою та рельєфно крапковим шрифтом (шрифтом Брайля).

Стаття 8. Заклад загальної середньої освіти

1. Заклад загальної середньої освіти це заклад освіти, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері загальної середньої освіти.

Заклад освіти провадить освітню діяльність на певному рівні загальної середньої освіти, за умови наявності відповідної ліцензії, виданої в установленому законодавством порядку.

Стаття 16¹. Інклюзивне навчання

1. Для навчання дітей з особливими освітніми потребами заклади загальної середньої освіти на підставі звернення батьків дитини або осіб, які їх замінюють, утворюють інклюзивні та/або спеціальні групи і класи.

2. Інклюзивне навчання система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки дітям з особливими освітніми потребами здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 21. Соціальний захист учнів (вихованців)

1. Учням (вихованцям) закладів загальної середньої освіти може подаватися додатково соціальна і матеріальна допомога за рахунок коштів центральних органів виконавчої влади та місцевих бюджетів, коштів юридичних і фізичних осіб України та громадян, які проживають за її межами, а також коштів фонду загальнообов'язкового навчання та за рахунок інших надходжень.

Органи місцевого самоврядування можуть забезпечувати пільговий проїзд учнів, вихованців до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, та передбачати на це відповідні видатки з місцевих бюджетів.

2. Діти з особливими освітніми потребами забезпечуються допоміжними засобами для навчання в закладах освіти в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування та місцеві органи виконавчої влади забезпечують безкоштовним харчуванням дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних і інклюзивних класах, та учнів 1-4 класів із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям".

4. Діти сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, працевлаштовуються або продовжують навчання згідно з одержаною освітою у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 44. Матеріально технічна база закладів загальної середньої освіти

1. Матеріально технічна база закладів загальної середньої освіти включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші цінності. Майно закладів загальної середньої освіти належить їм на правах, визначених законодавством України.

2. Вимоги до матеріально технічної бази закладів загальної середньої освіти визначаються відповідними будівельними і санітарно гігієнічними нормами і правилами, а також типовими переліками обов'язкового навчального та іншого обладнання (в тому числі корекційного), навчально-методичних та навчально-наочних посібників, підручників, художньої та іншої літератури.

Закон України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 № 1841 ІІІ, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1841_14

Стаття 4. Позашкільна освіта

Позашкільна освіта є складовою системи безперервної освіти, визначеної Конституцією України, Законом України «Про освіту», цим Законом, і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань вихованців, учнів і слухачів, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

У системі позашкільної освіти можуть здобуватися часткові кваліфікації нульового третього рівнів Національної рамки кваліфікацій.

Стаття 6. Здобуття позашкільної освіти

1. Вихованці, учні і слухачі мають право на здобуття позашкільної освіти відповідно до їх здібностей, обдарувань, уподобань та інтересів.

2. Позашкільна освіта здобувається громадянами у закладах позашкільної освіти та інших закладах освіти як центрах позашкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі в школах соціальної реабілітації, міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, закладах професійної (професійно технічної) та фахової передвищої.

Позашкільна освіта може здобуватися одночасно із здобуттям дошкільної, повної загальної середньої та професійної освіти. Компетентності, здобуті за програмами позашкільної освіти, можуть враховуватися та визнаватися на відповідному рівні освіти.

3. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, здобувають позашкільну освіту у порядку, встановленому для громадян України.

4. Держава створює умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері позашкільної освіти.

Стаття 7. Мова навчання і виховання у позашкільній освіті

Мова навчання і виховання у позашкільній освіті визначається статтею 20 Закону України «Про засади державної мовної політики».

Стаття 27. Матеріально технічна база закладу позашкільної освіти

1. Заклад позашкільної освіти володіє, користується і розпоряджається майном, земельною ділянкою відповідно до законодавства України.

2. Вимоги до матеріально технічної бази закладу позашкільної освіти визначаються відповідними будівельними і санітарно гігієнічними нормами, правилами і стандартами облаштування та утримання закладу позашкільної освіти, навчальними планами та програмами.

Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628 III, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2628_14

Стаття 9. Здобуття дошкільної освіти

1. Громадяни України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, стану здоров'я, особливих освітніх потреб, складних життєвих умов, місця проживання, мовних або інших ознак мають рівні права на здобуття дошкільної освіти у закладах дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, а також у сім'ї.

2. Здобуття дошкільної освіти в закладах дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності має забезпечити виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти.

Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти стосовно дітей з особливими освітніми потребами забезпечується з урахуванням їхніх задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних психічних і фізичних можливостей та у тій формі, яка для кожної дитини є найбільш оптимальною.

3. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, здобувають дошкільну освіту в порядку, встановленому для громадян України.

4. Відповідальність за здобуття дітьми дошкільної освіти покладається на їхніх батьків, а дітьми, позбавленими батьківського піклування, на осіб, які їх замінюють, та на навчальні заклади, де вони утримуються.

5. Діти, у тому числі діти з особливими освітніми потребами, можуть здобувати дошкільну освіту за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють.

Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556 VII, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556_18

Стаття 4. Право на вищу освіту

1. Кожен має право на вищу освіту.

Громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти на конкурсній основі

відповідно до стандартів вищої освіти, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за кошти державного або місцевого бюджету.

Громадяни України вільні у виборі закладу вищої освіти, форми здобуття вищої освіти і спеціальності.

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного або місцевого бюджету за певним ступенем освіти, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти за тим самим ступенем освіти, за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Мова у дошкільній освіті

Мова у дошкільній освіті визначається статтею 20 Закону України «Про засади державної мовної політики».

Стаття 38. Матеріально технічна база закладу дошкільної освіти

1. Матеріально технічна база закладу дошкільної освіти включає будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, інвентар, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інше. Майно закладу дошкільної освіти належить йому на правах, визначених цим Законом та іншими нормативно правовими актами.

2. Вимоги до матеріально технічної бази закладу дошкільної освіти визначаються відповідними будівельними та санітарно гігієнічними нормами і правилами. Примірні переліки матеріально технічного оснащення закладів дошкільної освіти, ігрового, навчально-дидактичного обладнання закладу дошкільної освіти затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145 VIII, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145_19

Стаття 3. Право на освіту

1. Кожен має право на якісну та доступну освіту. Право на освіту включає право здобувати освіту впродовж усього життя, право на доступність освіти, право на безоплатну освіту у випадках і порядку, визначених Конституцією та законами України.

2. В Україні створюються рівні умови доступу до освіти. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти. Право на освіту гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.

3. Право особи на освіту може реалізовуватися шляхом її здобуття на різних рівнях освіти, у різних формах і різних видів, у тому числі шляхом

здобуття дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно технічної), фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих.

4. Кожен має право на доступ до публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів, у тому числі в мережі Інтернет, електронних підручників та інших мультимедійних навчальних ресурсів у порядку, визначеному законодавством.

5. Держава здійснює соціальний захист здобувачів освіти у випадках, визначених законодавством, а також забезпечує рівний доступ до освіти особам із соціально вразливих верств населення.

6. Держава створює умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері освіти.

7. Іноземці та особи без громадянства здобувають освіту в Україні відповідно до законодавства та/або міжнародних договорів України.

8. Особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту згідно із Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», має рівне з громадянами України право на освіту.

Стаття 4. Забезпечення права на безоплатну освіту

1. Держава забезпечує:

– безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до стандартів освіти;

– розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти відповідно до законодавства.

2. Право на безоплатну освіту забезпечується:

– для здобувачів дошкільної та повної загальної середньої освіти за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансового забезпечення у порядку, встановленому законодавством, і в обсязі, достатньому для забезпечення права на освіту всіх громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України;

– для здобувачів позашкільної, професійної (професійно технічної), фахової передвищої та післядипломної освіти у закладах освіти чи інших суб'єктів освітньої діяльності за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством;

– для здобувачів вищої освіти у закладах освіти за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 7. Мова освіти

1. Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства.

Особам з порушенням слуху забезпечується право на навчання жестовою мовою та на вивчення української жестової мови.

4. У закладах освіти відповідно до освітньої програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу.

Стаття 11. Дошкільна освіта

1. Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок.

2. Діти старшого дошкільного віку обов'язково охоплюються дошкільною освітою відповідно до стандарту дошкільної освіти.

Стаття 12. Повна загальна середня освіта

2. Повна загальна середня освіта в Україні є обов'язковою і здобувається в інституційних або індивідуальних формах, визначених законодавством, як правило, в закладах освіти.

3. Повна загальна середня освіта має три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

Стаття 13. Територіальна доступність повної загальної середньої освіти

1. Для забезпечення територіальної доступності повної загальної середньої освіти органи місцевого самоврядування створюють і утримують мережу закладів освіти та їхніх філій.

Освітній округ це сукупність закладів освіти (їхніх філій), у тому числі закладів позашкільної освіти, закладів культури, фізичної культури і спорту, що забезпечують доступність освіти для осіб, які проживають на відповідній території.

Опорний заклад освіти це заклад загальної середньої освіти, що має зручне розташування для підвезення дітей з інших населених пунктів, забезпечений кваліфікованими педагогічними кадрами, має сучасну матеріально технічну і навчально-методичну базу та спроможний забезпечувати на належному рівні здобуття профільної освіти.

Стаття 17. Вища освіта

1. Метою вищої освіти є здобуття особою високого рівня наукових та/або творчих мистецьких, професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань.

2. Вища освіта здобувається на основі повної загальної середньої освіти.

Стаття 19. Освіта осіб з особливими освітніми потребами

1. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

2. Держава забезпечує підготовку фахівців для роботи з особами з особливими освітніми потребами на всіх рівнях освіти.

2.3. Закони України в галузі інформатизації

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657 XII, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657_12

Стаття 2. Основні принципи інформаційних відносин

1. Основними принципами інформаційних відносин є:

- гарантованість права на інформацію;
- відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією;
- достовірність і повнота інформації;
- свобода вираження поглядів і переконань;
- правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації;
- захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Стаття 3. Державна інформаційна політика

1. Основними напрямками державної інформаційної політики є:

- забезпечення доступу кожного до інформації;
- забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації;
- створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства;
- забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень;
- створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування;
- постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів;
- забезпечення інформаційної безпеки України;

– сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Стаття 5. Право на інформацію

1. Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Реалізація права на інформацію не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 № 74/98 ВР, із змінами (витяг) // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98%D0%B2%D1%80>

Стаття 2. Національна програма інформатизації

Національна програма інформатизації визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально економічної, екологічної, науково технічної, оборонної, національно культурної та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення.

Національна програма інформатизації включає:

- Концепцію Національної програми інформатизації;
- сукупність державних програм з інформатизації;
- галузеві програми та проекти інформатизації;
- регіональні програми та проекти інформатизації;
- програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування.

Національна програма інформатизації формується виходячи з довгострокових пріоритетів соціально економічного, науково технічного, національно культурного розвитку країни з урахуванням світових напрямів розвитку та досягнень у сфері інформатизації і спрямована на розв'язання найважливіших загальносуспільних проблем (**забезпечення розвитку освіти, науки, культури, охорони довкілля та здоров'я людини, державного управління, національної безпеки та оборони держави та демократизації суспільства**) та створення умов для інтеграції України у світовий інформаційний простір відповідно до сучасних тенденцій інформаційної геополітики.

Національна програма інформатизації становить комплекс взаємопов'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально технічних та інших ресурсів, виробничого і науково технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян у сфері інформатизації.

Стаття 3. Завдання законодавства про Національну програму інформатизації

Завданням законодавства про Національну програму інформатизації є створення правових, організаційних, науково технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних засад регулювання процесу формування та виконання цієї Програми та окремих її завдань (проектів).

Стаття 5. Головна мета та основні завдання Національної програми інформатизації

Головною метою Національної програми інформатизації є створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави.

Програма спрямована на вирішення таких основних завдань:

- формування правових, організаційних, науково технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних передумов розвитку інформатизації;
- застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя України;
- формування системи національних інформаційних ресурсів;
- створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо;
- створення загальнодержавних систем інформаційно аналітичної підтримки діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- підвищення ефективності вітчизняного виробництва на основі широкого використання інформаційних технологій;
- формування та підтримка ринку інформаційних продуктів і послуг;
- інтеграція України у світовий інформаційний простір.

Стаття 18. Регіональні програми та проекти інформатизації

Регіональні програми та проекти інформатизації розробляються місцевими органами виконавчої влади як складова частина Національної програми інформатизації і погоджуються з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації. **При формуванні регіональних програм інформатизації враховуються регіональні особливості загальнодержавних проектів інформатизації органів державної влади, а також регіональні аспекти галузевих програм інформатизації.**

Організація виконання регіональних програм і проектів інформатизації здійснюється структурними підрозділами, які визначаються місцевими органами виконавчої влади.

Відбір виконавців для регіональних програм і проектів проводиться відповідно до вимог статті 15 цього Закону.

За поданням Генерального державного замовника Кабінет Міністрів України може зупинити виконання регіональної програми і проекту інформатизації у випадках, передбачених статтею 17 цього Закону.

Стаття 19. Програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування

Програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування формуються цими органами і повинні відповідати Національній програмі інформатизації, прийматися і виконуватися за погодженням із Генеральним державним замовником.

Відбір виконавців для програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування проводиться відповідно до вимог статті 15 цього Закону.

За поданням Генерального державного замовника Кабінет Міністрів України може зупинити виконання програми і проекту інформатизації органів місцевого самоврядування у випадках, передбачених статтею 17 цього Закону.

Стаття 20. Особливості закупівлі програмних, технічних та інших засобів для виконання Національної програми інформатизації

Визначення постачальників програмних, технічних та інших засобів, закупівля яких передбачається окремим завданням (проектом) Національної програми інформатизації, здійснюється разом з визначенням виконавця завдання (проекту) за його пропозиціями.

Стаття 24. Фінансове забезпечення виконання Національної програми інформатизації

Фінансування формування та виконання Національної програми інформатизації здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законодавством України. Внесення до Державного бюджету України видатків, необхідних для реалізації Національної програми інформатизації, є обов'язковим.

Обсяги фінансування Національної програми інформатизації з Державного бюджету України визначаються Законом України про Державний бюджет України на наступний бюджетний рік і встановлюються окремим рядком.

Галузеві і регіональні програми та проекти інформатизації фінансуються в межах коштів, виділених у Державному бюджеті України та відповідних місцевих бюджетах, коштів, отриманих відповідними виконавцями окремих завдань та проектів інформатизації за надання інформаційних послуг, та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Фінансування програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування здійснюється з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Фінансування програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування здійснюється з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Пріоритетність фінансування окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації щорічно визначається Кабінетом Міністрів України в межах коштів, затверджених Державним бюджетом України.

У разі недостатності фінансування у поточному році строки виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації переглядаються у порядку, визначеному Положенням про формування та виконання Національної програми інформатизації.

Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40 IV, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40_15

Стаття 3. Мета і принципи державної інноваційної політики

1. Головною метою державної інноваційної політики є створення соціально економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції.

Стаття 4. Об'єкти інноваційної діяльності

1. Об'єктами інноваційної діяльності є:
- інноваційні програми і проекти;
  - нові знання та інтелектуальні продукти.

Стаття 12. Інноваційний проект

1. Інноваційним визнається проект, яким передбачаються розробка, виробництво і реалізація інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції, що відповідають вимогам статей 14 і 15 цього Закону.

Стаття 14. Інноваційний продукт

1. Інноваційний продукт є результатом виконання інноваційного проекту і науково дослідною і (або) дослідно-конструкторською розробкою нової технології (в тому числі інформаційної) чи продукції з виготовленням експериментального зразка чи дослідної партії.

Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 11.08.2013 р. № 75/98 ВР, із змінами // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98%D0%B2%D1%80>

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Інформатизація це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально економічних, науково технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав громадян і суспільства на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних

технологій, створених на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Обчислювальна та комунікаційна техніка, телекомунікаційні мережі, бази і банки даних та знань, інформаційні технології (ІТ), система інформаційно аналітичних центрів різного рівня, виробництво технічних засобів інформатизації, системи науково дослідних установ та підготовки висококваліфікованих фахівців є складовими національної інформаційної інфраструктури і основними чинниками, що забезпечують економічне піднесення.

РОЗДІЛ III. УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти» (витяг) від 17.04.2002 № 347/2002 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

1. Загальні положення

Освіта основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства.

Освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені.

За роки незалежності на основі Конституції України визначено пріоритети розвитку освіти, створено відповідну правову базу, здійснюється практичне реформування галузі згідно з Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI століття»).

Водночас стан справ у галузі освіти, темпи та глибина перетворень не повною мірою задовольняють потреби особистості, суспільства і держави. Глобалізація, зміна технологій, перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, інші властиві сучасній цивілізації риси зумовлюють розвиток людини як головну мету, ключовий показник і основний важіль сучасного прогресу, потребу в радикальній модернізації галузі, ставлять перед державою, суспільством завдання забезпечити пріоритетність розвитку освіти і науки, першочерговість розв'язання їх нагальних проблем.

Актуальним завданням є забезпечення доступності здобуття якісної освіти протягом життя для всіх громадян та даліше утвердження її національного характеру.

Мають постійно оновлюватися зміст освіти та організація навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково технічних досягнень. Критичним залишається стан фінансування освіти і науки, недостатнім є рівень оплати праці працівників освіти і науки.

Потребують державної підтримки дошкільна, загальна середня освіта у сільській місцевості, професійно технічна освіта, навчання здібних та обдарованих учнів і студентів, а також дітей з особливостями психічного і фізичного розвитку.

Необхідно істотно зміцнити навчально-матеріальну базу, здійснити комп'ютеризацію навчальних закладів, впровадити інформаційні технології, забезпечити ефективну підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників, запровадити нові економічні та управлінські

механізми розвитку освіти. Усі ці проблеми потребують першочергового розв'язання.

В Україні повинні забезпечуватися прискорений, випереджальний інноваційний розвиток освіти, а також створюватися умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості протягом життя.

Національна доктрина розвитку освіти (далі - Національна доктрина) визначає систему концептуальних ідей та поглядів на стратегію і основні напрями розвитку освіти у першій чверті XXI століття.

VII. Рівний доступ до здобуття якісної освіти

14. Для всіх громадян України незалежно від національності, статі, соціального походження та майнового стану, віросповідання, місця проживання та стану здоров'я забезпечується рівний доступ до якісної освіти. Реалізація зазначеного права передбачає прозорість, наступність системи освіти всіх рівнів, гнучке врахування демографічних, соціальних, економічних змін.

Мережа навчальних закладів повинна задовольняти освітні потреби кожної людини відповідно до її інтересів, здібностей та потреб суспільства.

15. Модернізація системи освіти спрямована на забезпечення її якості відповідно до новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики.

Якість освіти є національним пріоритетом і передумовою національної безпеки держави, додержання міжнародних норм і вимог законодавства України щодо реалізації права громадян на освіту.

На забезпечення якості освіти спрямовуються матеріальні, фінансові, кадрові та наукові ресурси суспільства і держави. Висока якість освіти передбачає взаємозв'язок освіти і науки, педагогічної теорії та практики.

Якість освіти визначається на основі державних стандартів освіти та оцінки громадськістю освітніх послуг.

Держава постійно здійснює моніторинг якості освіти, забезпечує його прозорість, сприяє розвитку громадського контролю.

IX. Інформаційні технології в освіті

19. Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно комунікаційних технологій, що забезпечують подальше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» від 04. 07. 2005 № 1013/2005 (витяг) // <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005>

З метою дальшого розвитку освіти в Україні, її інтеграції в європейський освітній простір, а також створення умов для забезпечення доступу громадян до

якісної освіти, утвердження високого статусу педагогічних працівників у суспільстві, постановляю:

1. Кабінету Міністрів України:

17) передбачати щорічно під час розроблення проектів законів про Державний бюджет України бюджетні призначення на:

видання достатньої кількості навчально-методичної літератури, модернізацію матеріально технічної бази загальноосвітніх, професійно технічних і вищих навчальних закладів;

забезпечити ефективне використання інформаційних, зокрема мультимедійних та електронних засобів навчання, створення мережі інформаційного забезпечення сфери освіти, запровадження інтерактивних методів навчання;

Указ Президента України «Про забезпечення дальшого розвитку вищої освіти в Україні» від 25.09. 2008 № 857/2008 (витяг) // <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/857/2008>

З метою дальшого вдосконалення структури і змісту системи вищої освіти в Україні на принципах її доступності та підвищення якості, інтеграції в європейський освітній простір постановляю:

1. Кабінету Міністрів України:

3) вжити дієвих заходів щодо вдосконалення системи підготовки фахівців з вищою освітою, зокрема, шляхом створення у вищих навчальних закладах сучасної інноваційної навчально-лабораторної бази, розвитку навчально-виробничих комплексів, навчально-дослідних господарств, державного стимулювання участі роботодавців в освітніх і наукових процесах.

Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25.06.2013 № 344/2013 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013/stru/conv>

З метою вдосконалення правових та організаційних засад розвитку освіти в Україні постановляю:

1. Схвалити Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року(додається).

2. Кабінету Міністрів України розробити та затвердити у місячний строк план заходів з реалізації Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року

I. Основні проблеми, виклики та ризики

Серед зазначених проблем актуальними є:

повільне здійснення гуманізації, екологізації та інформатизації системи освіти, впровадження у навчально-виховний процес інноваційних та інформаційно комунікаційних технологій;

низький рівень фінансово економічного, матеріально технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчальних закладів; слабка мотивація суспільства та бізнесу до інвестування освіти;

відсутність системи мотивацій і стимулювання інноваційної діяльності в системі освіти, нівелювання ризиків у зазначеній діяльності;

неготовність певної частини працівників освіти до інноваційної діяльності;

недостатня підготовленість органів управління освітою до комплексного розв'язання нових завдань, до забезпечення скоординованості діяльності всіх служб та інституцій.

III. Мета, стратегічні напрями та основні завдання Національної стратегії

Мета Національної стратегії

Метою Національної стратегії є:

підвищення доступності якісної, конкурентоспроможної освіти відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки;

забезпечення особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними здібностями, потребами на основі навчання протягом життя.

Стратегічні напрями розвитку освіти

формування безпечного освітнього середовища, екологізації освіти; розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищення якості освіти на інноваційній основі;

створення сучасної матеріально технічної бази системи освіти.

Основні завдання Національної стратегії

забезпечення системного підвищення якості освіти на інноваційній основі, сучасного психолого-педагогічного та науково методичного супроводження навчально-виховного процесу;

створення безпечного освітнього середовища;

забезпечення функціонування ефективної системи інклюзивної освіти;

створення сучасної матеріально технічної бази для функціонування системи освіти;

забезпечення створення умов для розвитку індустрії сучасних засобів навчання (навчально-методичних, електронних, технічних, інформаційно комунікаційних тощо);

Для здійснення стабільного розвитку і нового якісного прориву в національній системі освіти необхідно забезпечити:

у загальній середній освіті:

оновлення змісту, форм і методів організації навчально-виховного процесу на засадах особистісної орієнтації, компетентнісного підходу;

підвищення ефективності навчально-виховного процесу на основі впровадження досягнень психолого-педагогічної науки, педагогічних інновацій, інформаційно комунікаційних технологій.

IV. Основні напрями реалізації Національної стратегії Оновлення законодавства України у сфері освіти

Формування нормативно правової бази у сфері освіти має спрямовуватися на визначення правових, організаційних, фінансових засад інноваційного розвитку системи національної освіти в контексті глобалізаційних тенденцій і викликів часу.

Оновлення нормативно правової бази вимагає розроблення та прийняття в установленому порядку актів стосовно:

вирішення основних питань забезпечення життєдіяльності навчальних закладів, зокрема щодо їх матеріально технічного та інформаційно комунікаційного забезпечення, правового захисту освітніх інновацій як об'єктів інтелектуальної власності, забезпечення педагогічних працівників у сільській місцевості безоплатним житлом з опаленням і освітленням, підвезення їх до місця роботи.

Модернізація змісту освіти

Зміст освіти відіграє провідну роль у розбудові національної системи освіти, забезпеченні її інноваційного розвитку, приведенні у відповідність з європейськими та світовими стандартами. Модернізація змісту освіти передбачає:

забезпечення в загальноосвітніх навчальних закладах більш раннього вивчення основ інформатики.

Інформатизація освіти

Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Заходи, спрямовані на забезпечення інформатизації освіти, задоволення освітніх інформаційних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу, передбачають:

формування та впровадження інформаційного освітнього середовища в системі загальної середньої, позашкільної, професійно технічної, вищої та післядипломної освіти, застосування в навчально-виховному процесі та бібліотечній справі поряд із традиційними засобами інформаційно комунікаційних технологій;

розроблення індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності залежно від конкретних потреб;

створення інформаційної системи підтримки освітнього процесу, спрямованої на здійснення її основних функцій (забезпечення навчання, соціалізація, внутрішній контроль за виконанням освітніх стандартів тощо);

повне забезпечення дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно технічних, вищих навчальних закладів навчальними комп'ютерними комплексами, а також опорних навчальних закладів освітніх округів мультимедійним обладнанням;

оновлення застарілого парку комп'ютерної техніки;

створення електронних підручників та енциклопедій навчального призначення;

поступове забезпечення спеціальних навчальних закладів (груп, класів) корекційними комп'ютерними програмами;

розвиток мережі електронних бібліотек на всіх рівнях освіти;

створення системи дистанційного навчання, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні;

забезпечення навчально-виховного процесу засобами інформаційно комунікаційних технологій, а також доступу навчальних закладів до світових інформаційних ресурсів;

створення системи інформаційно аналітичного забезпечення у сфері управління навчальними закладами, інформаційно технологічного забезпечення проведення моніторингу освіти.

Посилення кадрового потенціалу системи освіти

Основними завданнями педагогічної освіти є:

модернізація навчальної діяльності вищих педагогічних навчальних закладів, що здійснюють підготовку педагогічних і науково педагогічних працівників, на основі інтеграції традиційних педагогічних та новітніх інформаційно комунікаційних технологій навчання, а також створення нового покоління підручників, навчальних посібників, дидактичних матеріалів;

Підтримка наукової та інноваційної діяльності

Сучасна філософія освіти, оновлена стратегія її реформування вимагають принципово нових наукових досліджень, обґрунтованого та послідовного запровадження передових науково педагогічних технологій, раціональних і ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності у сфері освіти. Розвиток системи освіти в зазначеному напрямі ґрунтується на:

рекомендаціях Нової стратегічної програми європейського співробітництва в галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020», спрямованої на розбудову інформаційно зорієнтованих європейських суспільств та перетворення навчання протягом життя на реальність;

забезпеченні пріоритетності розвитку науки та науково технічного потенціалу вищих навчальних закладів шляхом виділення коштів із державного бюджету на перспективні наукові проекти і скорочення кількості розпорядників бюджетних коштів у сфері науки;

створенні ефективної системи методологічного, науково методичного супроводження модернізації національної освіти, прогнозуванні тенденцій інноваційного розвитку системи освіти з використанням результатів моніторингових досліджень; генеруванні інноваційних ідей, їх визначенні, відборі та забезпеченні впровадження; формуванні відкритої інформаційно аналітичної бази новацій у всіх підсистемах освіти;

осучасненні тематики основних напрямів наукових досліджень у вищих навчальних закладах та наукових установах освітньої галузі, у системі післядипломної педагогічної освіти, виконанні та відборі на конкурсних засадах проектів комплексних наукових досліджень і розробок, що здійснюються за кошти державного бюджету та залучених інвестицій;

проведенні практико орієнтованих психолого-педагогічних досліджень з актуальних проблем розвитку освіти, застосуванні нових концептуально методологічних підходів до розроблення державних стандартів освіти;

розробленні інваріантної складової навчання з кожного предмета на основі компетентнісного підходу до навчання та норм психофізичного розвитку дитини, а також відповідних педагогічних технологій;

вивченні потреб та забезпеченні розвитку обдарованих дітей, розробленні індивідуальних методик організації їх навчання та соціалізації, проектуванні особистісно розвивального середовища обдарованих дітей і молоді;

розробленні ефективних моделей інтеграції в суспільство дітей і молоді з особливими освітніми потребами шляхом сучасного науково методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти;

створенні нормативно правового, методологічного, науково методичного, навчально-технічного забезпечення системи освіти, що враховує оцінювання якості і результативності навчальної та виховної діяльності навчальних закладів, системи консультування і наукових експертиз;

створенні системи мотивацій, стимулювання та заохочення інноваційної діяльності у сфері освіти, розробленні нових концептуальних моделей удосконалення окремих підсистем освіти;

розробленні системи нівелювання ризиків негативних наслідків інноваційної діяльності в системі освіти.

Модернізація системи управління освітою

Управління освітою повинно здійснюватися на засадах інноваційних стратегій відповідно до принципів сталого розвитку, створення сучасних систем освітніх проектів та їх моніторингу; розвитку моделі державно громадського управління у сфері освіти, в якій особистість, суспільство та держава стають рівноправними суб'єктами і партнерами.

Зазначене передбачає:

розроблення системи заходів (науково методичних, фінансово економічних тощо) стосовно впровадження ідеї автономії навчальних закладів, розширення їх прав і можливостей щодо фінансової самостійності;

запровадження нових ефективних форм підвищення кваліфікації керівників освіти;

розвиток автоматизованих систем управління освітою.

V. Фінансове та матеріально технічне забезпечення системи освіти

Фінансове та матеріально технічне забезпечення системи освіти повинно створити передумови для надання громадянам якісної освіти відповідно до сучасних запитів кожної особистості і потреб інноваційного розвитку держави.

Досягнення цієї мети передбачає:

розроблення, виготовлення та постачання навчальним закладам сучасного обладнання, засобів навчання, підручників та навчальних посібників, програмно методичних матеріалів для здійснення навчально-виховного процесу в обсягах, передбачених державними стандартами освіти;

спрощення процедури проведення тендерів на закупівлю освітніх і наукових послуг;

збільшення обсягу асигнувань на науково дослідну та експериментальну діяльність у галузі освіти, доведення обсягів фінансування досліджень і розробок у вищих навчальних закладах до рівня не менш як 10 відсотків загальних асигнувань на їх утримання; підвищення соціального статусу наукових та науково педагогічних працівників;

створення мережі наукових, проектних, навчально-методичних та освітньо-експериментальних установ, навчальних закладів і виробничих підприємств, діяльність яких спрямована на проведення наукових досліджень, проектно-конструкторських і методичних розробок, виготовлення, модернізацію та експериментальну перевірку нових, оновлених і модернізованих навчальних засобів та обладнання, їх доставку, впровадження, технічне обслуговування та надання методичної допомоги щодо їх використання у навчально-виховному процесі;

VI. Міжнародне партнерство

Міжнародне співробітництво у сфері освіти покликано забезпечити інтеграцію національної системи освіти в міжнародний освітній простір, що передбачає:

укладення з іншими державами і реалізацію міжурядових та міжвідомчих угод про співробітництво в галузі освіти і науки;

організацію освітніх і наукових обмінів, стажування та навчання за кордоном учнів, студентів, педагогічних і науково педагогічних працівників;

розширення участі навчальних закладів, педагогів, науковців, учнів та студентів у різних проектах і програмах міжнародних організацій та співтовариств (програми Темпус, Еразмус Мундус, Жан Моне тощо);

вивчення досвіду зарубіжних партнерів стосовно модернізації системи освіти, зокрема вивчення системи професійного зростання в рамках концепції навчання протягом життя щодо запровадження міжнародних шкіл, дискусійних майданчиків тощо;

проведення спільних наукових досліджень з актуальних проблем розвитку освіти та галузей економіки;

проведення міжнародних наукових конференцій, семінарів, симпозіумів тощо;

створення для учнів міжнародної он лайн школи, де розміщуватимуться веб ресурси з національної історії та історії Європи, започаткування міжнародних олімпіад з історії;

створення віртуальних програм для вчителів іноземних мов та вчителів фізики, математики, хімії тощо, що спонукатиме до вивчення та використання кількох мов.

Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20.04.2019 № 155/2019 // <https://zakon.rada.gov.ua/go/155/2019>

З метою забезпечення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України, відповідно до частини третьої статті 102 Конституції України **постановляю:**

1. Затвердити План заходів з реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору (додається).

ПЛАН ЗАХОДІВ
з реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору

9. Сприяти розвитку та поглибленню співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері освіти, участі закладів освіти та органів державного управління освітою у відповідних програмах та проектах Європейського Союзу, проведенні загальноєвропейських порівняльних досліджень якості освіти.

Постійно

10. Сприяти розробленню та реалізації освітніх програм, проведенню наукових досліджень з питань європейської історії, культури, мистецтва, права, політики та економіки.

Постійно

11. Вжити в установленому порядку заходів стосовно розширення присутності іноземних закладів освіти в Україні, зокрема шляхом відкриття в Україні філії Коледжу Європи та Європейської школи Східного партнерства, а також щодо дальшого розвитку Європейського табору в Україні.

Травень 2020 року

12. Провести консультації зі стороною ЄС щодо можливої участі України у Рамковій програмі досліджень та інновацій Європейського Союзу «Горизонт Європа».

Грудень 2019 року

13. Забезпечити під час розроблення та перегляду стандартів вищої освіти за спеціальностями у галузях знань 03 «Гуманітарні науки», 05 «Соціальні та поведінкові науки», 08 «Право», 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», 28 «Публічне управління та адміністрування», 29 «Міжнародні відносини» визначення вимог до освітніх програм з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Вересень 2020 року

РОЗДІЛ ІV. ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ, РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів» від 17.09.2003 № 1474, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/go/1474_2003 п

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Порядок державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів (додається).

ПОРЯДОК

державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів

1. Згідно з цим Порядком проводиться державна реєстрація інноваційних проектів, ведеться Державний реєстр інноваційних проектів (далі Реєстр) та публікується інформація про інноваційні проекти в офіційному бюлетені МОН.

2. Суб'єкт інноваційної діяльності, який заявляє інноваційний проект на державну реєстрацію, подає до МОН такі документи:

1) заяву про розгляд інноваційного проекту за формою, затвердженою МОН;

2) інноваційний проект за формою, затвердженою МОН, прошитий, пронумерований, засвідчений підписом і скріплений печаткою заявника;

3) бізнес план інноваційного проекту на паперовому та електронному носіях;

5) фізична особа, крім того, копію документа, що посвідчує особу, та копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься в поданих документах, покладається на заявника.

3. Рішення про державну реєстрацію інноваційного проекту приймається МОН на підставі висновку організації з проведення експертизи інноваційних проектів (далі експертна організація).

4. Подані згідно з пунктом 2 цього Порядку документи розглядаються у підрозділі, визначеному МОН для кваліфікування інноваційних проектів (далі установа).

5. Установа проводить перевірку комплектності документів, зазначених у пункті 2 цього Порядку, обліковує їх у спеціальному журналі, видає заявнику письмове підтвердження факту одержання документів та передає завірені в установленому порядку копії зареєстрованих документів до експертної організації.

Заявник для проведення експертизи має право запропонувати експертну організацію, яка має право на проведення наукової і науково технічної експертизи.

У разі коли документи подано не в повному обсязі, МОН повертає їх заявнику протягом п'яти робочих днів з моменту реєстрації із зазначенням причини повернення.

6. Експертиза інноваційного проекту проводиться експертною організацією відповідно до Закону України «Про наукову та науково технічну експертизу» та порядку, затвердженого МОН, за рахунок коштів заявника у строк, визначений договором про її проведення.

7. Експертна організація складає за результатами експертизи висновок, оригінал якого надсилається установі, а копія заявникові.

Висновок експертної організації чинний протягом строку, визначеного договором про проведення експертизи.

8. У разі позитивного висновку експертизи установа протягом місяця після його надходження з експертної організації розглядає інноваційний проект та готує рішення про кваліфікування його інноваційним або пріоритетним інноваційним затверджується наказом МОН.

9. У разі виявлення під час проведення експертизи інноваційного проекту порушень, які могли вплинути на її повноту та достовірність результатів, установа готує рішення стосовно проведення повторної експертизи, про що заявнику повідомляється в десятиденний строк з моменту прийняття відповідного рішення, затвердженого наказом МОН.

Повторна експертиза проводиться за кошти експертної організації.

10. Порушеннями під час проведення експертизи є:

створення для окремих експертів, груп експертів та експертних рад умов, що спричиняють необ'єктивне проведення експертизи;

залучення до експертизи посадових осіб та фахівців, безпосередньо заінтересованих в її результатах;

фальсифікація висновків експертизи.

11. За наявності позитивного висновку експертної організації МОН у п'ятиденний строк приймає рішення про кваліфікування проекту як інноваційного або пріоритетного інноваційного та проводить його державну реєстрацію і вносить проект до Реєстру, який ведеться на паперовому та електронному носіях і складається з кваліфікаційних розділів «Інноваційні проекти» та «Пріоритетні інноваційні проекти».

12. Одночасно з внесенням інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до Реєстру МОН видає заявнику свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного проекту або про державну реєстрацію пріоритетного інноваційного проекту за формою згідно з додатками 1 і 2.

13. Факт видачі МОН свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту фіксується у спеціальному журналі та засвідчується підписом особи, яка видала, і особи, яка одержала свідоцтво.

14. У триденний строк після видачі свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту МОН надсилає до ДФС копію свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту.

15. У десятиденний строк після видачі свідоцтва про державну реєстрацію пріоритетного інноваційного проекту, згідно з яким передбачається ввезення на митну територію України товарів, необхідних для його виконання, МОН надсилає ДФС копію цього свідоцтва, пріоритетний інноваційний проект, номенклатуру товарів, необхідних для його виконання, з інформацією про обсяги їх ввезення на митну територію України.

16. Інформація про внесення інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до Реєстру публікується протягом місяця в офіційному бюлетені МОН і включає такі відомості:

назву зареєстрованого інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту;

номер у Реєстрі та дату державної реєстрації інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту;

для юридичної особи найменування виконавця інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту, код згідно з ЄДРПОУ та юридичну адресу;

для фізичної особи прізвище, ім'я та по батькові виконавця інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту, його громадянство;

розділ Реєстру, до якого внесено проект;

строк дії свідоцтва про реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту.

17. Особливості державної реєстрації інноваційного проекту, на який поширюється дія Закону України «Про державну таємницю», визначаються згідно з частиною дванадцятою статті 13 Закону України "Про інноваційну діяльність".

18. Свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту є чинним протягом семи років після дати його видачі. Після закінчення цього строку державна реєстрація і відповідний запис у реєстрі анулюються за рішенням МОН, затвердженим відповідним наказом. Інформація про це публікується в офіційному бюлетені МОН.

19. У разі негативного висновку експертизи інноваційного проекту або коли у поданих згідно з пунктом 2 цього Порядку документах наведено недостовірні відомості, установа готує рішення про вмотивовану відмову в реєстрації інноваційного проекту, яке затверджується наказом МОН, та у триденний строк повідомляє про це заявника.

У разі незгоди з таким рішенням заявник може повторно звернутися до МОН з клопотанням про його перегляд, яке повинне бути розглянуто в місячний строк.

20. Перегляд рішення про відмову в державній реєстрації інноваційного проекту може бути здійснено у разі усунення заявником недоліків та порушень, виявлених під час експертизи або кваліфікування, і внесення відповідних змін до інноваційного проекту.

Інноваційний проект, до якого внесено зміни, підлягає реєстрації згідно з цим Порядком.

21. Анулювання МОН державної реєстрації інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту та запису про реєстрацію у Реєстрі до закінчення строку дії свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту здійснюється за результатами аналізу даних моніторингу виконання інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту на підставі рішення, затвердженого наказом МОН.

Моніторинг виконання інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту проводиться МОН щороку починаючи від дати його реєстрації згідно з відповідним порядком, затвердженим МОН.

Анулювання державної реєстрації проекту здійснюється у разі невиконання запланованих показників інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту.

22. Про анулювання державної реєстрації інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до закінчення строку дії свідоцтва про його державну реєстрацію МОН повідомляє виконавця інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту та ДФС у триденний строк.

У разі анулювання державної реєстрації пріоритетного інноваційного проекту, згідно з яким передбачено ввезення на митну територію України товарів, необхідних для його виконання, МОН інформує про це ДФС у триденний строк.

23. Спори, пов'язані з реєстрацією, відмовою в реєстрації або анулюванням рішення про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту, розглядаються відповідно до законодавства.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної середньої освіти» від 23.11.2011 № 1392, із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392_2011%D0%BF

I. Загальна частина

У цьому Державному стандарті поняття вживаються у такому значенні:

2) діяльнісний підхід спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

5) інформаційно комунікаційна компетентність здатність учня використовувати інформаційно комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань

Формування інформаційно комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діялісного підходу. Навчальними програмами обов'язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21.02.2018 № 87 // https://zakon.rada.gov.ua/go/87_2018 п

Відповідно до частини першої статті 31 Закону України «Про загальну середню освіту» Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Державний стандарт початкової освіти, що додається.

Установити, що Державний стандарт застосовується з 1 вересня 2018 р. для учнів, які навчаються за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 33, ст. 1378).

3. Міністерству освіти і науки вжити заходів для своєчасного розроблення та затвердження типових освітніх програм для учнів закладів загальної середньої освіти з метою забезпечення впровадження Державного стандарту, затвердженого цією постановою.

4. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім пункту 2, який набирає чинності з 1 вересня 2021 року.

Державний стандарт початкової освіти

6. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

7. До ключових компетентностей належать:

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

7) інформаційно комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

16. Метою інформативної освітньої галузі є формування інформаційно комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти:

знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;

усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

РОЗДІЛ V. НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Наказ МОН України «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 07.11.2000 № 522, із змінами // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946_00

ПОЛОЖЕННЯ про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності у системі освіти.

2. Інноваційною освітньою діяльністю у системі освіти є діяльність, що спрямована на розроблення й використання у сфері освіти результатів наукових досліджень та розробок.

3. Інноваційним освітнім продуктом є результат науково дослідної розробки, що відповідає вимогам Закону України «Про інноваційну діяльність».

4. Освітніми інноваціями є новостворені (застосовані) або вдосконалені освітні, навчальні, виховні, психолого-педагогічні та управлінські технології, методи, моделі, продукція, освітні, а також технічні рішення у галузі освіти, що істотно підвищують якість, результативність та ефективність освітньої діяльності.

5. Об'єктами інноваційної освітньої діяльності є: нові емпіричні та/або теоретичні знання, навчальний та виховний процеси, освітні (педагогічні), дидактичні, виховні, управлінські системи, моделі, методи, інноваційні освітні програми і проекти, інші інтелектуальні продукти, засоби навчання та обладнання, організаційні та адміністративні рішення, а також рішення іншого характеру, що істотно поліпшують якість освіти, результативність та ефективність освітньої діяльності педагогічних та науково педагогічних працівників, навчальних закладів.

6. Суб'єктами інноваційної освітньої діяльності є фізичні та юридичні особи: педагогічні, науково педагогічні працівники навчальних закладів, наукові працівники, працівники органів управління освітою, навчальні заклади, наукові установи, підприємства, установи та організації, що надають освітні послуги.

7. Інноваційна освітня діяльність здійснюється на всеукраїнському рівні, рівні окремої адміністративно територіальної одиниці (далі – регіон), а також на рівні навчального закладу. Рівень інноваційної освітньої діяльності визначається її змістом та масштабністю змін, що будуть внесені у систему освіти внаслідок удосконалення педагогічної діяльності, використання запропонованої освітньої інновації.

8. Інноваційна освітня діяльність на всеукраїнському рівні здійснюється у системі освіти України і передбачає розроблення та використання в установленому законодавством порядку:

освітніх, навчальних, виховних, управлінських систем;
базового компонента дошкільної освіти, інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, загальнодержавного компонента змісту професійно технічної освіти, змісту позашкільної освіти,
нормативної частини змісту вищої (зокрема післядипломної педагогічної) освіти;
експериментальних навчальних програм, підручників, посібників, розроблених у процесі експерименту і спрямованих на поліпшення результатів освітньої діяльності;
освітніх технологій, форм, методів і засобів навчання, виховання та управління освітою;
науково методичного, кадрового, матеріально технічного та фінансового забезпечення навчально-виховного процесу у навчальних закладах;
систем, технологій, форм і методів підвищення кваліфікації керівних, педагогічних та науково педагогічних працівників;
форм і засобів співпраці між органами управління освітою, адміністрацією навчальних закладів, педагогічними працівниками, учнями та батьками, технологій взаємодії з інститутами громадянського суспільства, врахування та формування громадської думки щодо перетворень у галузі освіти.

9. Інноваційна освітня діяльність на регіональному рівні здійснюється в системі освіти окремого регіону і передбачає розроблення та використання:

варіативної складової змісту дошкільної, загальної середньої освіти, регіонального компонента змісту професійно технічної освіти, змісту позашкільної освіти;

освітніх технологій, форм, методів і засобів навчання, виховання та управління освітою;

науково методичного, матеріально технічного та фінансового забезпечення навчально-виховного процесу.

10. Інноваційна освітня діяльність на рівні навчального закладу здійснюється у дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно технічних, вищих навчальних закладах (зокрема у закладах післядипломної педагогічної освіти) і передбачає використання освітніх інновацій, перевірених у ході експериментів всеукраїнського та регіонального рівнів, а також розроблення, експериментальну перевірку варіативної частини змісту вищої (зокрема післядипломної педагогічної) освіти.

11. Умовами здійснення інноваційної освітньої діяльності є:

дотримання законодавства України, вимог державних стандартів освіти;
наявність відповідного ресурсного забезпечення та ефективне його використання;

збереження життя і здоров'я суб'єктів інноваційної освітньої діяльності;
погодження учасників навчально-виховного процесу, органів управління освітою на здійснення інноваційної освітньої діяльності.

II. Розроблення освітніх інновацій

1. Розроблення освітніх інновацій включає:

опис та обґрунтування запропонованих ідей та підходів, чітко і повне розкриття їх змісту, очікуваних результатів;

перевірку їх ефективності шляхом проведення експерименту або реалізації інноваційного освітнього (науково педагогічного, науково психологічного, психолого-педагогічного) проекту.

2. Експериментом є комплексний метод дослідження, який забезпечує об'єктивну і доказову перевірку висунутої на початку дослідження гіпотези і дає змогу з'ясувати необхідні умови реалізації запропонованої інновації.

Інноваційним освітнім проектом (далі Проект) є процедура і комплекс усіх необхідних заходів щодо створення і реалізації інноваційного освітнього продукту.

3. З ініціативою щодо проведення експерименту виступає суб'єкт інноваційної діяльності, що має намір запропонувати нові освітні ідеї, педагогічні та управлінські технології, удосконалити освітню діяльність.

4. Ініціатива реалізується шляхом організації та проведення у навчальних закладах експерименту (або реалізації Проекту) всеукраїнського, регіонального рівнів та в окремому вищому навчальному закладі (зокрема закладі післядипломної педагогічної освіти).

5. Рішення про організацію та проведення експерименту (або реалізацію Проекту) всеукраїнського рівня приймає Міністерство освіти і науки України (далі МОН) на підставі клопотання Міністерства освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, департаментів (управлінь) освіти і науки обласних державних адміністрацій, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (далі органи управління освітою), заявки на проведення експерименту (або реалізацію Проекту), програми експерименту (або реалізації Проекту), які розробляє науковий керівник, та висновку відповідної комісії Науково методичної ради МОН (далі відповідна комісія Науково методичної ради).

Рішення про організацію та проведення експерименту (або реалізацію Проекту) всеукраїнського рівня, що здійснюється на основі науково дослідних робіт, які виконуються в установах Національної академії педагогічних наук України (далі НАПН) за кошти державного бюджету, приймає МОН на підставі відповідного подання Президії НАПН, заявки, програми експерименту (або реалізації Проекту), клопотання органів управління освітою про проведення експерименту (або реалізацію Проекту) на базі навчальних закладів.

6. Рішення про організацію та проведення експерименту (або реалізацію Проекту) регіонального рівня приймають органи управління освітою на підставі клопотання відділів (управлінь) освіти районних та міських державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад, заявки на проведення експерименту (або реалізацію Проекту), програми експерименту (або реалізації Проекту), які розробляє науковий керівник, та висновку експертної комісії, утвореної органом управління освітою.

7. МОН видає наказ про проведення експерименту (або реалізацію Проекту) всеукраїнського рівня; орган управління освітою видає наказ про проведення експерименту (або реалізацію Проекту) регіонального рівня.

8. Заявка на проведення експерименту (або реалізацію Проекту) включає: опис основних ідей, об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання, теоретико-методологічну основу, базу дослідження (перелік базових навчальних закладів), методи дослідження, наукову новизну, теоретичне і практичне значення експерименту; визначення етапів та строків його проведення, очікуваних результатів; інформацію про наукового керівника (місце роботи, посада, кваліфікаційна категорія, науковий ступінь, вчене звання, контактний телефон); опис організаційного, науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення експерименту.

Програма експерименту (або реалізації Проекту) містить заходи, спрямовані на реалізацію завдань, які визначені у заявці, строки їх виконання та очікувані результати.

9. Про виконання програми кожного етапу експерименту (або реалізації Проекту) науковий керівник готує звіт.

Проміжний звіт включає опис виконання завдань у відповідні строки та підкріплюється розробленими учасниками експерименту програмами, посібниками, методичними розробками, іншими практичними матеріалами, які розкривають сутність виконаної роботи.

У разі потреби вносяться зміни до програми, розширення бази проведення, припинення експерименту відповідного рівня.

10. Експертиза виконання програми кожного етапу експерименту (або реалізації Проекту) всеукраїнського рівня здійснюється відповідною комісією Науково-методичної ради, відділенням НАПН (у разі якщо експеримент проводиться установами НАПН); регіонального рівня експертною комісією відповідного органу управління освітою.

За умови позитивного експертного висновку комісія надає пропозиції, що мають рекомендаційний характер і принципово не впливають на перебіг експерименту. Окремі рішення комісії Науково-методичної ради, постанови Президії НАПН, що стосуються внесення змін до змістової частини програми експерименту (або реалізації Проекту), розширення бази його проведення, затверджуються наказом МОН.

У разі невиконання програми експерименту (реалізації Проекту) всеукраїнського рівня, потреби його припинення МОН приймає рішення щодо його припинення і видає відповідний наказ.

Відповідні рішення щодо експерименту регіонального рівня приймає орган управління освітою.

11. Для проведення експертизи підсумків експерименту (або реалізації Проекту) науковий керівник готує звіт про його завершення. Звіт про завершення експерименту (реалізацію Проекту) всеукраїнського рівня подається до МОН, регіонального рівня до відповідного органу управління освітою.

12. На підставі висновків відповідних комісій Науково методичної ради, відділення НАПН (у разі якщо експеримент проводиться установами НАПН) експертних комісій щодо результатів експерименту (або реалізації Проекту) всеукраїнського рівня МОН видає наказ про його завершення, знімає з навчального закладу статус базового навчального закладу учасника експерименту, визначає умови поширення освітньої інновації.

За результатами експертизи щодо завершення експерименту (Проекту) регіонального рівня відповідні рішення приймає орган управління освітою, що видав наказ про його проведення.

13. Результати проведення експерименту (або реалізації Проекту) оприлюднюються на всеукраїнських, регіональних науково практичних конференціях, семінарах, круглих столах, сторінках педагогічної преси, міжнародних виставках.

III. Використання освітніх інновацій

1. На підставі висновків відповідної комісії Науково методичної ради МОН приймає рішення про запровадження освітніх інновацій у систему освіти України на всеукраїнському рівні. На регіональному рівні рішення ухвалює відповідний орган управління освітою.

Експериментальним навчальним програмам, підручникам та посібникам, що апробуються в процесі інноваційної діяльності, за рішенням відповідної комісії Науково методичної ради надається схвалення до використання у дошкільних, загальноосвітніх, професійно технічних, позашкільних навчальних закладах на період проведення експерименту відповідно до Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17 червня 2008 року № 537, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 липня 2008 року за № 628/15319.

2. Використанням освітніх інновацій у системі освіти є:
забезпечення доступу до них суб'єктам інноваційної освітньої діяльності;
зберігання інформації про освітні інновації;
створення банків освітніх інновацій;
поширення інформації про освітні інновації;
підготовка суб'єктів інноваційної освітньої діяльності до використання освітніх інновацій.

3. Інформація про освітні інновації, їх розробку зберігається у спеціальних банках освітніх інновацій.

4. Банки освітніх інновацій створюються в державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти», органах управління освітою, які забезпечують вільний доступ до освітніх інновацій, розроблених та рекомендованих до використання в Україні.

5. Освітні інновації використовуються суб'єктами інноваційної освітньої діяльності згідно з рекомендаціями МОН.

IV. Фінансування інноваційної освітньої діяльності

1. Фінансування інноваційної освітньої діяльності здійснюється відповідними органами управління освітою, іншими юридичними та фізичними особами.

2. Фінансування інноваційної освітньої діяльності може здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством України.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад» від 20.02.2002 № 114, із змінами (витяг) //
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0428_02/ed20020220

На виконання пункту 2 статті 8 Закону України «Про загальну середню освіту» (651 14), з метою установлення порядку здійснення інноваційної освітньої діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад (додається).

ПОЛОЖЕННЯ

про експериментальний

загальноосвітній навчальний заклад

I. Загальні положення

1.1. Експериментальний загальноосвітній навчальний заклад здійснює свою діяльність відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про інноваційну діяльність», Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 964, постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167, цього Положення та статуту відповідного навчального закладу.

1.2. Експериментальним загальноосвітнім навчальним закладом є загальноосвітній навчальний заклад, у якому здійснюється дослідно-експериментальна робота з перевірки результативності та можливості застосування педагогічних та управлінських інновацій.

1.3. Загальноосвітньому навчальному закладу надається статус експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського або регіонального рівня.

1.4. Статус експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня надається загальноосвітньому навчальному закладу, на

базі якого здійснюється дослідно-експериментальна робота з перевірки результативності та можливості застосування у практичній діяльності: освітніх, дидактичних або виховних систем; державних стандартів загальної середньої освіти; інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, інноваційних освітніх технологій.

1.5. Статус експериментального навчального загальноосвітнього закладу регіонального рівня надається загальноосвітньому навчальному закладу, на базі якого здійснюється дослідно-експериментальна робота з перевірки результативності та можливості застосування у практичній діяльності: варіативної складової змісту загальної середньої освіти; систем організації навчально-виховного процесу; інноваційних педагогічних та управлінських технологій.

II. Порядок надання та зняття статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу

2.1. Рішення про надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня приймається одночасно з рішенням про проведення на його базі дослідно-експериментальної роботи відповідного рівня.

2.2. Для отримання статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня директор загальноосвітнього навчального закладу подає до відповідного органу управління освітою, інституту післядипломної педагогічної освіти заявку про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу (далі заявка) та програму дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу (далі програма), підписані автором педагогічної ініціативи (науковим керівником) дослідно-експериментальної роботи, директором загальноосвітнього навчального закладу та засвідчені печаткою відповідного загальноосвітнього навчального закладу.

2.3. Заявка охоплює: перелік основних ідей експерименту, об'єкт, предмет, мету, завдання, теоретико-методологічні основи, базу дослідження, методи дослідження, наукову новизну, теоретичне і практичне значення дослідно-експериментальної роботи; визначення термінів та етапів проведення; інформацію про автора педагогічної ініціативи (наукового керівника) дослідно-експериментальної роботи (місце роботи, посада, кваліфікаційна категорія, педагогічне, вчене звання, науковий ступінь, контактний телефон); опис наявного і необхідного забезпечення дослідно-експериментальної роботи (організаційного, науково методичного, кадрового, матеріально технічного, фінансового).

Програма містить заходи, спрямовані на реалізацію завдань дослідно-експериментальної роботи, які визначені у заявці.

2.4. Статус експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня надається Міністерством освіти і науки України на підставі клопотання Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим,

управлінь освіти і науки обласних державних адміністрацій, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, Президії Академії педагогічних наук України (далі клопотання), заявки, програми дослідно-експериментальної роботи та висновків відповідної комісії Науково методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України.

2.5. Статус експериментального навчального закладу регіонального рівня надається Міністерством освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннями освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій на підставі заявки, програми та рішення колегії відповідного органу управління освітою. Експертні комісії з проведення дослідно-експериментальної роботи, які надають відповідні висновки, можуть створюватись обласними інститутами післядипломної педагогічної освіти як регіональними координаторами дослідно-експериментальної роботи.

2.6. Строк розгляду заявки про надання статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня становить два місяці з дня надходження матеріалів до відповідного органу управління освітою, про надання статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу регіонального рівня один місяць з дня надходження матеріалів до відповідного органу управління освітою.

2.7. На підставі клопотання, заявки та програми відповідний орган управління освітою видає наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня.

2.8. З метою отримання дозволу експериментальним навчальним закладом на застосування у навчально-виховному процесі експериментальних навчальних планів, програм з предметів інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, підручників та навчальних посібників керівник (автор педагогічної ініціативи (науковий керівник), педагогічний працівник) цього закладу подають їх до відповідних комісій органів управління освітою. Експериментальні матеріали наукових установ Академії педагогічних наук України подаються до вчених рад цих установ.

2.9. Рішення про зняття статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня приймається Міністерством освіти і науки України; рішення про зняття статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу регіонального рівня приймається Міністерством освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннями освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у разі:

- завершення програми дослідно-експериментальної роботи, що проводилася на базі експериментального загальноосвітнього навчального закладу;
- невиконання програми дослідно-експериментальної роботи;
- якщо здійснення дослідно-експериментальної роботи негативно позначається на навчально-виховному процесі та його результатах.

2.10. Ініціювати зняття статусу експериментального із загальноосвітнього навчального закладу можуть:

Міністерство освіти і науки України, Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій;

особи, які виконують і забезпечують проведення дослідно-експериментальної роботи;

учасники навчально-виховного процесу в експериментальному загальноосвітньому навчальному закладі;

представники громадських освітніх організацій.

2.11. У разі надходження відповідних обґрунтованих пропозицій щодо зняття статусу експериментального із загальноосвітнього навчального закладу Міністерство освіти і науки України, Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, що видали наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня, у двомісячний строк здійснюють експертизу перебігу і результатів дослідно-експериментальної роботи в експериментальному загальноосвітньому навчальному закладі.

2.12. Експертиза перебігу і результатів дослідно-експериментальної роботи на всеукраїнському рівні здійснюється відповідною комісією Науково методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України; на регіональному рівні відповідним органом управління освітою.

Порядок звітування про перебіг та результати дослідно-експериментальної роботи встановлюється органом управління освітою, що видав наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня.

2.13. Висновки експертизи перебігу і результатів дослідно-експериментальної роботи (далі висновки) на базі загальноосвітнього навчального закладу можуть бути оскаржені до Міністерства освіти і науки України у тримісячний строк. У цьому разі Міністерство освіти і науки України створює експертну комісію у новому складі, що здійснює повторну експертизу перебігу і результатів дослідно-експериментальної роботи.

2.14. Повторна експертиза перебігу і результатів дослідно-експериментальної роботи здійснюється у тримісячний строк від дати надходження відповідної скарги.

2.15. Рішення про припинення дослідно-експериментальної роботи та зняття статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу приймається Міністерством освіти і науки України, Міністерством освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннями освіти і науки обласних,

Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій на підставі висновків.

2.16. На підставі висновків Міністерство освіти і науки України, Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій протягом місяця видають наказ про припинення, завершення дослідно-експериментальної роботи, зняття статусу експериментального із загальноосвітнього навчального закладу.

Цим наказом: обґрунтовується рішення про припинення, завершення дослідно-експериментальної роботи; знімається статус експериментального із загальноосвітнього навчального закладу; визначаються умови розповсюдження інновації, розробленої під час дослідно-експериментальної роботи в системі освіти.

III. Повноваження експериментального загальноосвітнього навчального закладу. Порядок здійснення дослідно-експериментальної роботи

3.1. Дослідно-експериментальна робота на базі експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів розпочинається після затвердження наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій заявки та програми з визначенням завдань на кожному етапі дослідження.

3.2. Згідно з наказом про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня Міністерство освіти і науки України, Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій надають експериментальному загальноосвітньому навчальному закладу, засновникам (власникам), яким цей заклад безпосередньо підпорядкований, право вносити передбачені програмою зміни до:

змісту освіти (працювати за експериментальним навчальним планом, застосовувати у навчально-виховному процесі експериментальні навчальні програми, підручники та посібники);

режиму функціонування (введення нових форм організації навчання та виховання учнів);

методів роботи педагогічних працівників;

системи управління навчальним закладом;

форм комплектування, підготовки та перепідготовки кадрів.

3.3. Після виконання програми відповідного етапу дослідно-експериментальної роботи адміністрація експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня спільно з автором педагогічної ініціативи (науковим керівником) звітують про перебіг і отримані результати на засіданні відповідної комісії Науково методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України; регіонального рівня на

засіданні вченої ради відповідного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Звіт про результати дослідно-експериментальної роботи подається у письмовій формі та включає опис виконання завдань у відповідні строки та підкріплюється розробленими під час дослідно-експериментальної роботи програмами, посібниками, методичними розробками, іншими практичними матеріалами, які розкривають сутність виконаної роботи. Одночасно подається програма наступного етапу дослідно-експериментальної роботи. У разі необхідності на розгляд комісії Науково методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (вченої ради відповідного інституту післядипломної педагогічної освіти) вносяться пропозиції щодо змін у програмі, розширення бази чи припинення дослідно-експериментальної роботи, які передаються Міністерству освіти і науки України (на всеукраїнському рівні), Міністерству освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (на регіональному рівні).

Звіт схвалюється відповідним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, та затверджується програма дослідно-експериментальної роботи наступного етапу.

3.4. Після завершення виконання програми підводяться підсумки дослідно-експериментальної роботи. Результати оприлюднюються на всеукраїнських, регіональних науково практичних конференціях, семінарах, круглих столах, сторінках педагогічної преси, міжнародних виставках.

IV. Управління експериментальним загальноосвітнім навчальним закладом

4.1. Загальне керівництво дослідно-експериментальною роботою в експериментальному загальноосвітньому навчальному закладі здійснюється відповідним органом управління освітою, що видав наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня.

4.2. Науково методичне керівництво в експериментальному загальноосвітньому навчальному закладі здійснюється Науково методичною радою дослідно-експериментальної роботи (далі Рада), склад якої затверджується керівником загальноосвітнього навчального закладу одночасно із заявкою на проведення дослідно-експериментальної роботи.

До складу Ради входять автор педагогічної ініціативи (науковий керівник) дослідно-експериментальної роботи, наукові консультанти, представники органів управління освітою, педагогічні працівники, батьки або особи, які їх замінюють. Раду очолює автор педагогічної ініціативи (науковий керівник) дослідно-експериментальної роботи.

Рада:

забезпечує дотримання прав учасників дослідно-експериментальної роботи, збереження їх фізичного і морального здоров'я;

забезпечує якість освіти та її відповідність вимогам базового компонента державного стандарту освіти;

визначає порядок комплектування і склад учасників дослідно-експериментальної роботи (педагогічних працівників, учнів (вихованців), батьків або осіб, які їх замінюють);

приймає рішення про внесення змін до організаційної структури і режиму функціонування експериментального загальноосвітнього навчального закладу;

організовує підготовку педагогічних працівників до роботи за програмою;

вносить пропозиції щодо ефективного використання коштів, виділених на проведення дослідно-експериментальної роботи;

вносить пропозиції щодо матеріального стимулювання фахівців, які проводять дослідно експериментальну роботу.

Рада у своїй діяльності керується цим Положенням.

4.3. Поточне керівництво експериментальним загальноосвітнім навчальним закладом здійснює його директор згідно з повноваженнями та обов'язками, встановленими Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 964 (964 2000 п), та статутом навчального закладу.

4.4. Директор експериментального загальноосвітнього навчального закладу, автор педагогічної ініціативи (науковий керівник) дослідно-експериментальної роботи за погодженням з учасниками навчально-виховного процесу:

готують пропозиції до органу управління освітою, що видав наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня, засновникам (власникам), яким загальноосвітній навчальний заклад безпосередньо підпорядкований, про внесення змін до змісту освіти, методів, форм організації навчання та виховання, його організаційної структури і режиму функціонування, системи управління, штатного розпису, форм комплектування, організації підготовки керівників і педагогічних працівників до роботи за програмою дослідно-експериментальної роботи, їх заохочення;

планують, організовують дослідно-експериментальну роботу;

забезпечують дотримання учасниками дослідно-експериментальної роботи умов здійснення інноваційної освітньої діяльності, визначених Положенням про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2000 № 522 (z0946 00), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.12.2000 за № 946/5167;

звітують перед органом управління освітою, що видав наказ про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітнього навчального закладу та надання загальноосвітньому навчальному закладу статусу

експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського (регіонального) рівня, засновниками (власниками), яким експериментальний загальноосвітній навчальний заклад підпорядкований, про перебіг і результати дослідно-експериментальної роботи.

Після схвалення звіту на засіданні відповідної комісії Науково методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України, вченої ради відповідного інституту післядипломної педагогічної освіти на підставі отриманих документів приймається рішення та видається наказ відповідного органу управління освітою про продовження (завершення) дослідно-експериментальної роботи та затверджується програма наступного етапу.

4.5. Консультування та координація дослідно-експериментальної роботи на базі експериментального загальноосвітнього навчального закладу всеукраїнського рівня покладається на Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України; регіонального рівня Кримський регіональний інститут післядипломної педагогічної освіти, обласні інститути післядипломної педагогічної освіти, Київський міський педагогічний університет ім. Б.Д. Грінченка, Севастопольський міський гуманітарний університет (за згодою). Науково методичне супроводження дослідно-експериментальної роботи можуть здійснювати наукові установи Академії педагогічних наук України (за згодою).

V. Фінансування експериментального загальноосвітнього навчального закладу

5.1. Фінансування експериментального загальноосвітнього навчального закладу здійснюється його засновником (власником) або уповноваженим ним органом відповідно до встановленого законодавством порядку.

5.2. Фінансування дослідно-експериментальної роботи здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про кабінет інформатики та інформаційно комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів» від 20.05.2004 № 407 // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0730_04

ПОЛОЖЕННЯ

про кабінет інформатики та інформаційно комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів

1 Загальні положення

Кабінет інформатики та інформаційно комунікаційних технологій (далі – КІКТ, кабінет) призначений для формування інформаційно освітнього і культурного середовища, яке створюється з використанням апаратно програмних засобів інформаційно комунікаційних технологій та інших сучасних засобів навчання.

Положення визначає:

- 1) призначення та основні напрями роботи КПКТ загальноосвітніх навчальних закладів;
- 2) порядок створення кабінету;
- 3) матеріально технічне оснащення кабінету;
- 4) навчально-методичне забезпечення кабінету;
- 5) засади керування роботою.

2 Призначення та основні напрями роботи КПКТ

2.1 Основною метою створення КПКТ є забезпечення належних умов для проведення навчально-виховного процесу та розв'язання загальноосвітнім навчальним закладом завдань, визначених цілями та змістом освіти у відповідності до Державного стандарту базової і повної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24.

2.2 КПКТ загальноосвітніх навчальних закладів створюються на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 5 травня 2001 року № 436 «Про затвердження Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл на 2001 – 2003 роки» та у відповідності до Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 964.

2.3 Завданнями створення кабінету є забезпечення технічних і методичних передумов для формування інформаційної культури учнів, навчальної діяльності учнів засобами новітніх технологій, наступності між ступенями освіти, єдності між теоретичними і практичними складовими змісту освіти, профільного навчання у старшій школі.

2.4 Навчально-виховне середовище, створене в КПКТ, використовується для навчання інформатики (базового і профільного курсів), інших навчальних дисциплін навчальної галузі «технології», об'єктами вивчення яких є складові інформаційно комунікаційних технологій. Засоби навчання, якими обладнано КПКТ, використовуються для навчання інших навчальних предметів у позаурочній роботі.

2.5 Заняття у КПКТ забезпечують:

- формування в учнів сучасної інформаційної картини світу;
- формування умінь і навичок використання інформаційних технологій як важливої складової продуктивної діяльності громадянина в сучасному інформаційному суспільстві;
- формування творчої особистості, розвиток в учнів теоретичного мислення, пам'яті, уяви;
- виховання підростаючого покоління, спрямованого на формування в учнів високих громадянських і моральних якостей.

2.6 Створення та реконструкція КПКТ передбачають попереднє визначення особливостей його майбутнього функціонування у відповідності до профілю навчання у конкретному загальноосвітньому навчальному закладі,

передбачуваної наповненості класів (навчальних груп). Кабінет повинен розміщуватися в окремому приміщенні і мати допоміжне приміщення (лаборантську). Лаборантська повинна мати два входи – з кабінету та з коридору.

2.7 Введення в експлуатацію КПКТ під час його приймання до нового навчального року проводить комісія, створена відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом МОН України від 01.08.2001 №563 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції 20.11.2001 за №969/6160 (далі – Положення про організацію роботи з охорони праці), за наказом органу виконавчої влади (держадміністрації), до якої входять представники обласного, районного (міського) відділів освіти (залежно від підпорядкування), профспілки галузі, керівник навчального закладу, а під час уведення в дію новоутвореного або переобладнаного кабінету також і представники відповідних органів державного нагляду (охорони праці, пожежної безпеки, санітарно епідеміологічної служби).

2.8 Облаштування, обладнання, реконструкція КПКТ здійснюється відповідно до вимог Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001 № 63 (далі – ДСанПіН 5.5.2.008 01), та Державних санітарних норм і правил улаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режиму праці учнів на персональних комп'ютерах, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 30.12.98 №9 (далі – ДСанПіН 5.5.6.009 98).

На кожний КПКТ у відповідності до додатка № 1 ДСанПіН 5.5.6.009 98 створюється паспорт кабінету.

2.9 На КПКТ поширюються вимоги Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці України від 16.03.2004 №81, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.05.2004 за №620/9219 (далі – Правила безпеки під час навчання в кабінетах інформатики).

2.10 Вимоги пожежної безпеки для всіх приміщень КПКТ визначаються Правилами пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України, затвердженими спільним наказом Міносвіти України і Головного управління Державної пожежної охорони МВС України від 30.09.98 №348/70, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.12.98 за №800/3240 (далі – Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України).

3. Основні форми організації навчально-виховного процесу в КПКТ

3.1 Організація навчально-виховного процесу в КПКТ (тривалість та періодичність навчальних занять, чисельність навчальних груп) регламентується ДСанПіН 5.5.6.009 98, наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 №128 "Про затвердження Нормативів наповнюваності груп

дошкільних навчальних закладів (ясел садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах", зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за № 229/6517.

3.2 У КПКТ проводяться:

навчання інформатики (вивчення базового курсу і профільних курсів навчальної дисципліни «інформатика»);

вивчення інших навчальних предметів з використанням засобів інформаційно комунікаційних технологій;

експериментальні уроки і практичні заняття;

позаурочні (гурткові і факультативні) заняття.

4 Матеріально технічне оснащення кабінету

4.1 Обладнання навчальних кабінетів сукупністю матеріальних об'єктів, які створюють навчальне середовище і використовуються для проведення навчально-виховного процесу, передбачає дотримання санітарно гігієнічних правил та норм, психолого-педагогічних, ергономічних, естетичних вимог і вимог безпеки життєдіяльності.

4.2 Комплектація обладнання кабінетів здійснюється відповідно до нормативних документів МОН України, які регламентують склад, кількість та основні технічні характеристики відповідних засобів навчання.

4.3 Електротехнічне обладнання КПКТ повинно відповідати вимогам електробезпеки, передбаченим Правилами безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затвердженими наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.98 №4, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 10.02.98 за №93/2533, Правилам безпеки під час навчання в кабінетах інформатики, іншими чинними нормативними документами.

Обов'язковою є наявність засобів аварійного відключення живлення, які спрацьовують не тільки в разі перевищення струму споживання, а також і в разі витoku струму через захисне заземлення (занулення). КПКТ повинен бути обладнаний окремою трипровідною системою електроживлення 220 В, 50 Гц (фазний провідник, нульовий робочий провідник, нульовий захисний провідник). Основна система електроживлення повинна використовуватися тільки для підключення навчального комп'ютерного комплексу. Для додаткового електротехнічного обладнання (у тому числі призначеного для освітлення і кондиціонування повітря) створюється окрема система живлення. Нульовий захисний провідник використовується тільки для захисного занулення. Використання нульового робочого провідника як нульового захисного провідника забороняється.

4.4 Склад комп'ютерного обладнання для комплектування кабінету, його параметри і характеристики повинні відповідати діючим українським і міжнародним стандартам та чинному законодавству.

4.5 Системне програмне забезпечення, яке встановлюється на апаратних засобах КПКТ, складають:

- операційна система, яка повинна забезпечувати багатозадачність, роботу в мережах ЕОМ, у тому числі підтримку роботи локальної обчислювальної мережі (далі – ЛОМ), стійкість до помилкових дій некваліфікованих користувачів;

- сукупність системних утиліт, які повинні забезпечувати адміністрування ЛОМ, функції обмеження доступу до ресурсів та їх розподілу, ведення протоколу роботи кожного користувача, спостереження за роботою і керування комп'ютерами учнів з комп'ютера вчителя;

- програмне забезпечення доступу до глобальної інформаційної мережі з одночасним протоколюванням і фільтруванням такого доступу та забезпеченням роботи сервера ЛОМ.

До складу програмного забезпечення базових інформаційних технологій, яке встановлюється на апаратних засобах КПКТ, входять:

- текстові редактори загального призначення для використання у навчально-виховному процесі та для створення і тиражування дидактичних матеріалів;

- програми, призначені для створення і опрацювання електронних таблиць, для використання у навчально-виховному процесі та для створення і тиражування дидактичних матеріалів;

- системи управління базами даних для використання у навчально-виховному процесі та забезпечення управління навчально виховним процесом;

- системи для створення електронних презентацій, призначені для використання у навчально-виховному процесі та створення дидактичних матеріалів;

- системи для оптичного розпізнавання друкованого тексту та введення його в комп'ютер для підготовки документів (тиражування);

- системи для підтримки основних телекомунікаційних технологій: електронної пошти, роботи з факсимільними повідомленнями (документами).

До обладнання кабінету як необхідна складова повинні входити апаратно програмні засоби для виконання обслуговування і ремонту апаратних складових обладнання кабінету, перевірки і відновлення функціонування програмних складових (спеціалізовані тестери, антивірусні програмні засоби, програми для обслуговування накопичувачів на жорстких магнітних дисках).

4.6 Відповідність функціональних і технічних характеристик складових частин обладнання кабінету вимогам, викладеним у цьому Положенні, інших документах та в сертифікаті відповідності, перевіряється на етапі приймання до експлуатації стороною – замовником, яку представляє, у відповідності до чинного законодавства, директор навчального закладу.

4.7 Для зберігання навчально-наочних посібників, технічних засобів навчання і навчального обладнання кабінет оснащується спеціальними меблями (секційними шафами, шафами стелажками) та пристроями до них (шафи ящики для таблиць, полиці з напрямними для зберігання тек, коробок, змінних носіїв

даних у вертикальному положенні, пристосуванням для зберігання і демонстрування плакатів тощо).

4.8 Комплектність, типи та розташування шкільних меблів у кабінеті та лаборантській мають відповідати санітарно гігієнічним правилам та нормам (п.8.2. ДСанПіН 5.5.2.008 01). Розташування робочих місць у кабінеті здійснюється відповідно до ДСанПіН 5.5.2.008 01.

4.9 При обладнанні робочого місця вчителя меблями необхідно забезпечити відповідність конструкцій його складових частин та їх взаємного розташування вимогам чинних нормативних документів з урахуванням комплектності робочого місця, характеру діяльності та форм організації праці.

Склад комплекту обладнання робочого місця вчителя визначається специфікацією навчального комп'ютеризованого комплексу. Обов'язковими складовими комплекту є: персональний комп'ютер учителя, принтер, сканер, модем. Допускається розміщення принтера, сканера і модему окремо від робочого місця учителя, наприклад – у підсобному приміщенні, якщо у ньому встановлено додатковий комп'ютер, який може використовуватись як сервер ЛОМ і сервер друкування.

Робочий стіл вчителя повинен забезпечувати розміщення на ньому комплекту робочого місця учителя з урахуванням ергономічних вимог.

Робоче місце вчителя обладнується системою управління електроживленням навчального комп'ютеризованого комплексу, яка забезпечує його Включення (Відключення). Робоче місце вчителя бажано розташувати на підвищенні висотою 130 – 200 мм.

4.10 Робоче місце учня, призначене для роботи з комп'ютером, комплектується одномісним столом і стільцем, які виконані з дотриманням вимог пп.8.5, 8.6 ДСанПіН 5.5.6.009 98, та комплектом обладнання робочого місця учня, склад та технічні характеристики якого визначаються відповідними нормативними документами МОН України.

4.11 Кабінет може комплектуватись додатково двомісними столами учнівськими і стільцями учнівськими для проведення занять без використання комп'ютера.

4.12 Мультимедійний проектор, призначений для використання як пристрій колективного спостереження, має забезпечувати світловий потік не менше 1000 люменів, роздільну здатність не гіршу за 800*600 (бажано 1024*768). Обов'язковим для мультимедійного проектора є наявність додаткового роз'язття для одночасного використання проектора і звичайного дисплея. Допускається використання як пристроїв колективного спостереження телевізійних приймачів з розміром екрана та в кількості, які забезпечують умови видимості зображення. Умови видимості зображення, яке відображається пристроями колективного спостереження, регламентуються для учнів, розташованих на робочих місцях, призначених для відповідних видів роботи.

4.13 Класна (аудиторна) дошка розміщується у кабінеті на передній стіні. Допускається використання різних видів класних (аудиторних) дощок – на одну, три та п'ять робочих площ (щитів) у розгорнутому або складеному

вигляді. Слід передбачити мінімум одну магнітну основу з пристосуваннями (магнітними кріпленнями) для демонстрації навчально-наочних посібників (таблиць, моделей аплікацій тощо). У КПКТ бажано встановлення класної (аудиторної) дошки, призначеної для використання маркерів (фломастерів).

4.14 КПКТ обладнується системою автоматичної пожежної сигналізації та переносними вогнегасниками, придатними для використання в умовах кабінету у відповідності до Правил пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України та наказу Держнаглядохоронпраці України від 10.02.99 №21, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.06.99 за №382/3675. Установлювати вогнегасники слід з використанням передбаченої конструкцією встановлювальної арматури.

4.15 До КПКТ підводиться окрема телефонна лінія для встановлення зв'язку з установою (провайдером), яка надає послуги доступу до мережі Інтернет, або виділена лінія зв'язку з відповідною установою.

4.16 Кабінет для забезпечення оперативного нагляду за дотриманням основних санітарно гігієнічних вимог обладнується настінним психрометром (або термометром і гігрометром).

4.17 Усі матеріальні цінності кабінету обліковуються в інвентарній книзі встановленого зразка.

4.18 Списання матеріальних цінностей проводиться у відповідності до чинного законодавства.

5. Навчально-методичне забезпечення кабінету

5.1 У кабінеті, додатково до матеріальних об'єктів забезпечення навчально-виховного процесу, визначених у пп.4.4 4.16, зберігаються і використовуються:

паспорт кабінету, оформлений і затверджений у порядку, передбаченому в ДСанПіН 5.5.6.009 98;

навчальні програми з основ інформатики і обчислювальної техніки та інших навчальних дисциплін галузі «технології», заняття з яких проводиться у кабінеті, відповідні підручники (навчальні посібники), предметні науково методичні і науково популярні журнали;

матеріали педагогічного досвіду, розробки уроків та позаурочних заходів;

інструкції до лабораторних і практичних робіт, інструкції до програмних засобів та систем програмування тощо;

інструкції з безпеки життєдіяльності і журнали ввідного та періодичного інструктажу з безпеки життєдіяльності (у відповідності до Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики).

5.2 З метою забезпечення збереження та ефективного використання навчально-методичних матеріалів у навчально-виховному процесі, ведеться книга обліку стану навчально-методичного забезпечення кабінету у відповідності до форми, поданої у додатку. Облік може вестись у формі

електронної бази даних з обов'язковим періодичним (у міру заповнення) резервуванням на знімному носії та створенням паперових копій.

5.3 Місця зберігання навчальних матеріальних об'єктів нумеруються і помічаються відповідними написами їх назв, які заносяться до інвентарної книги та наносяться на етикетки.

5.4 Оформлення кабінету складається з навчально-методичних експозицій змінного та постійного характеру.

5.5 Постійно в кабінеті демонструються:

державна символіка, портрети видатних учених галузі;

стенд з правилами поведінки учнів у кабінеті, розкладом роботи кабінету, правилами безпеки життєдіяльності, правилами протипожежної безпеки та правилами безпеки життєдіяльності учнів як учасників дорожнього руху (правилами поведінки учнів на вулиці);

стенд, на якому викладено права й обов'язки учнів, структуру та склад органів самоврядування;

стенд або кілька плакатів, на яких подано основні етапи розвитку галузі з обов'язковим виділенням здобутків української науки і техніки.

5.6 Для створення належної робочої обстановки та як складові навчально-виховного середовища в кабінеті розміщують у вигляді плакатів і таблиць довідкові матеріали, переліки основних клавіатурних командних комбінацій тощо.

Зокрема, у кабінетах, обладнаних ЛОМ, доцільно розмістити схему ЛОМ кабінету і ЛОМ навчального закладу, на яких указати електронні адреси та вміст ресурсів (електронних версій протоколів лабораторних робіт, довідкових матеріалів тощо), правила звернення до ресурсів мережі.

У секційних шафах, вітринах з навчальною метою демонструються зразки апаратних складових обчислювальних систем.

5.7 Для короткочасного експозиціювання навчально-методичних посібників та робіт учнів використовуються стенди невеликого розміру, які розміщують на бічній стіні (стінах). Демонструються матеріали до тем, що вивчаються, матеріали про вчених, матеріали про новітні розробки у галузі інформаційно комунікаційних технологій, результати експериментальної і дослідницької роботи учнів, кращі роботи учнів тощо. Матеріали експозиції змінюються новими під час переходу до вивчення нової теми.

5.8 Розподіл та збереження засобів навчання і навчального обладнання здійснюється у відповідності до навчальної програми за розділами, темами і класами, відповідно до класифікаційних груп у кабінеті, лаборантському приміщенні у секціях меблів спеціального призначення.

6. Засади керування роботою

6.1 Управління освіти і науки районних (міських, районних у містах, що мають відповідний поділ) державних адміністрацій надають допомогу загальноосвітнім навчальним закладам в обладнанні кабінету, проводять організаційно методичну роботу, спрямовану на ефективне використання кабінетів та їх обладнання, вивчають, узагальнюють і поширюють передовий

педагогічний досвід, здійснюють контроль за збереженням і використанням матеріально технічного забезпечення.

6.2 Директор загальноосвітнього навчального закладу, у складі якого створюється та функціонує КПКТ, несе відповідальність за організацію роботи і дотримання правил охорони праці у підрозділі. Розслідування нещасних випадків проводиться у відповідності до Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 31.08.2001 №616, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2001 за №1093/6284.

6.3 Директор загальноосвітнього навчального закладу укладає угоди зі сторонніми організаціями на проведення ремонтних робіт і робіт з обслуговування обладнання кабінету, які не можуть бути виконані персоналом ЗНЗ або виконання яких персоналу заборонено чинними угодами та нормативними документами.

6.4 Директор і заступник директора з навчально-виховної роботи складають перспективний план обладнання на поточний навчальний рік і перспективу, залучаючи до цього завідувача кабінету.

Перспективний план та план роботи кабінету на навчальний рік обговорюються на засіданнях методичних об'єднань учителів та затверджуються директором школи.

У плані роботи кабінету передбачається проведення заходів, спрямованих на вдосконалення організаційно педагогічних умов функціонування кабінету щодо: підвищення якості знань учнів, здійснення міжпредметних зв'язків, ефективного використання традиційних і сучасних засобів навчання на уроках і в позаурочній роботі; проведення позакласних і факультативних занять; вивчення і запровадження в практику роботи вчителів школи передового педагогічного досвіду щодо комплексного використання засобів навчання, якими обладнано КПКТ; проведення консультацій для вчителів і учнів; підвищення фахової кваліфікації вчителів; організація самостійної роботи учнів; виявлення потреб та поповнення кабінету навчальною літературою, засобами навчання та обладнанням; виготовлення навчально-наочних посібників, розробки програмних засобів; проведення конкурсів на кращі наочні посібники і програмні засоби навчально-виховного призначення та організації виставок учнівських розробок.

6.5 Заступник директора з навчально-виховної роботи координує діяльність завідувача кабінету, вивчає і узагальнює передовий педагогічний досвід, контролює використання кабінету для урочних, позаурочних і факультативних занять.

6.6 Завідувач кабінету призначається наказом директора навчального закладу з числа вчителів, які мають відповідну освіту і проводять заняття у КПКТ.

До обов'язків завідувача кабінету входять:

- складання перспективного і річного плану роботи кабінету;
- забезпечення умов для проведення уроків і позаурочної роботи;

систематичне поновлення та вдосконалення матеріальної бази кабінету, її поповнення традиційними та сучасними засобами навчання;

складання і ведення тематичних картотек засобів навчання та навчального обладнання;

проведення консультацій для вчителів щодо викладання предмету з використанням сучасних засобів навчання та пропаганди передового педагогічного досвіду вчителів;

забезпечення дотримання в кабінеті правил поведінки, чистоти, порядку, правил безпечної експлуатації електротехнічного і іншого обладнання, дотримання правил протипожежної безпеки;

систематичне ведення інвентарної книги із занесенням до неї відповідних змін про нові надходження, витрати й списання матеріальних цінностей;

керування роботою лаборанта і контроль за нею, надання йому практичної допомоги, сприяння підвищенню його кваліфікації.

6.7 Робота, яку виконує лаборант, повинна здійснюватись відповідно до плану роботи кабінету і проходити під безпосереднім керівництвом завідувача кабінету. Лаборант несе перед завідувачем кабінету відповідальність за правильне зберігання й експлуатацію навчального обладнання, навчально наочних посібників тощо.

6.8 До обов'язків лаборанта входять:

забезпечення в приміщенні навчального кабінету чистого повітря, порядку розміщення засобів навчання та обладнання, справності та своєчасного їх ремонту, збереження в належному порядку протипожежних засобів і засобів першої медичної допомоги та вміння надати першу допомогу при нещасних випадках;

ведення під керівництвом завідувача кабінету інвентаризаційних записів, своєчасне внесення змін до них про надходження та витрати матеріальних цінностей;

забезпечення безвідмовної роботи навчального обладнання, повної безпеки їх під час виконання учнями лабораторних і практичних робіт;

допомога вчителю в організації і проведенні навчальних демонстрацій, позаурочної роботи з предмета;

щоденне наведення загального порядку в кабінеті після закінчення навчальних занять і дотримання правил експлуатації електрообладнання.

6.9 При кабінеті створюється рада кабінету, до складу якої входять вчителі, актив учнів та батьків, представник від органу учнівського самоврядування навчального закладу, які разом із завідувачем кабінету беруть участь в організації роботи кабінету, сприяють поповненню фонду засобів навчання, організують проведення позаурочних заходів.

6.10 У відповідності до Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу, затвердженого наказом МОН України від 05.02.2001 №45 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції 19.01.2001 за №146/5337, і в межах, віднесених до компетенції Піклувальної ради, робота і

матеріально технічне оснащення КІКТ контролюються і спрямовуються Піклувальною радою загальноосвітнього навчального закладу.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для кабінетів природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів» від 22.06.2016 № 704, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.07.2016 за № 1050/29180 // http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE29180.html

Цей Типовий перелік забезпечує єдині підходи і вимоги до рівня надання освітніх послуг природничо-математичного напрямку та рівні умови здобуття освіти для всіх учнів, визначає загальні та спеціальні вимоги до матеріально технічного обладнання кабінетів природничо-математичних предметів і є обов'язковим для засобів навчання та навчального обладнання, що будуть закуповуватися після набрання чинності цим наказом, для використання в загальноосвітніх навчальних закладах державної та комунальної форми власності та рекомендаційним для навчальних закладів іншої форми власності.

3. Оснащення загальноосвітнього навчального закладу повинно відповідати вимогам:

- державних освітніх стандартів;
- необхідності і достатності оснащення освітнього процесу для повної реалізації основних освітніх програм;
- комплектності і модульності, що дозволяють реалізовувати різні освітні програми, з урахуванням реальних особливостей загальноосвітніх навчальних закладів та основних освітніх програм, різних робочих програм та навчально-методичних комплексів, напрямів позаурочної діяльності, а також інших потреб учасників освітнього процесу;
- відповідності санітарно гігієнічним вимогам, пожежній та електробезпеці, вимогам охорони здоров'я учнів і охорони праці працівників освітніх установ;
- універсальності можливості застосування навчального обладнання для вирішення комплексу завдань у навчальній і позаурочній діяльності, в різних предметних галузях, з використанням різних методик навчання тощо;
- забезпеченості ергономічного режиму роботи учасників освітнього процесу;
- узгодженості спільного використання (змістового, функціонального, технологічного, програмного тощо).

5. Засоби навчання та навчальне обладнання, що поставляються та використовуються у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів, повинні мати на момент поставки висновок державної санітарно епідеміологічної експертизи, та/або технічний паспорт на виріб, та/або декларацію про відповідність вимогам технічних регламентів; бути

укомплектованими інструкціями про використання та зберігання, викладеними українською мовою, та обов'язковим методичним забезпеченням для демонстраційних, практичних та лабораторних робіт відповідно до навчальної програми.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Типового переліку комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, середньої та професійної освіти» від 02.11.2017 № 1440, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 55/31507 / https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0055_18

ТИПОВИЙ ПЕРЕЛІК комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, середньої та професійної освіти

1. Цей Типовий перелік визначає вимоги до комп'ютерного обладнання, яким комплектуються навчальні приміщення (класи, групи, майстерні, аудиторії) закладів дошкільної, загальної та професійної освіти, крім кабінетів інформатики та бібліотек, враховуючи вимоги новітніх технологій викладання навчальних предметів у цих закладах.

Вимоги цього Типового переліку не поширюються на кабінети природничо-математичних предметів, вимоги до яких визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 22 червня 2016 року № 704 «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для кабінетів природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 липня 2016 року за № 1050/29180.

Цей Типовий перелік забезпечує єдині підходи і вимоги до рівня надання освітніх послуг та однакові умови для всіх здобувачів освіти, визначає загальні та спеціальні вимоги до комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної та професійної освіти, що буде використовуватись в цих закладах.

Комп'ютерне обладнання, що поставляється та використовується в освітньому процесі у закладах освіти, повинне мати на момент поставки висновок державної санітарно епідеміологічної експертизи, сертифікат походження продукції та/або технічний паспорт на виріб, декларацію про відповідність вимогам технічних регламентів, свідоцтво Міністерства освіти і науки України про визнання відповідності педагогічним вимогам, бути укомплектоване україномовними інструкціями про використання та зберігання.

Наказ Міністерство освіти і науки України «Щодо обладнання інноваційних навчально-тренінгових класів» від 18.04.2018 № 391 (із змінами (витяг) // https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0391729_18

Першочергово рекомендується забезпечити обладнанням інноваційні навчально-тренінгові класи в закладах загальної середньої освіти, у вищих

навчальних закладах I II рівнів акредитації (педагогічний коледж або педагогічне училище) відповідно до переліку обладнання, наведеного у варіанті А.

1. Інтерактивна панель повинна відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

діагональ 65";

10 дотиків;

роздільна здатність FHD;

попередньо встановлена ліцензійна операційна система (ОС) на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з україномовним інтерфейсом;

програмне забезпечення з україномовним інтерфейсом, із вбудованим україномовним вмістом, з конструктором занять для створення інтерактивних завдань з елементами гри, інтерактивних слайдів, уроків, опорних конспектів; проведення опитувань і тестування; створення, перегляду та програвання інтерактивного навчального контенту з можливістю інтеграції цифрових копій підручників; сумісне з обраною ОС;

преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з україномовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 1 шт.

2. Портативний комп'ютер (ноутбук) учителя повинен відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

обсяг оперативної пам'яті 4 Gb;

діагональ 15";

наявність україномовної розкладки клавіатури;

попередньо встановлена ліцензійна ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з україномовним інтерфейсом;

програмне забезпечення з україномовним інтерфейсом, із вбудованим україномовним вмістом, з конструктором занять для створення інтерактивних завдань з елементами гри, інтерактивних слайдів, уроків, опорних конспектів; проведення опитувань і тестування; створення, перегляду та програвання інтерактивного навчального контенту з можливістю інтеграції цифрових копій підручників; сумісне з обраною ОС;

преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з україномовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 1 шт.

3. Портативний комп'ютер / планшет учня (слухача) повинен відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

обсяг оперативної пам'яті 4 Gb;

діагональ 10" (для планшета);

наявність україномовної розкладки клавіатури;

попередньо встановлена ліцензійна ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з україномовним інтерфейсом;

преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з україномовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 30 шт.

4. Модуль для зберігання та заряджання персональних пристроїв учнів з розрахунку на 30 пристроїв.

Кількість 1 шт.

5. Wi-Fi роутер або мережевий комутатор маршрутизатор Ethernet з підтримкою потокового відео (2 Mb/s) та роботи 30 користувачів одночасно.

Кількість 1 шт.

6. Документ камера повинна відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

інтерфейс USB 3.0;

роздільна здатність 8 тпр.

Кількість 1 шт.

7. Багатофункціональний пристрій з витратними матеріалами лазерний або струменевий (з системою безперебійної подачі чорнил) повинен забезпечувати друкування, сканування та копіювання документів і матеріалів.

Для забезпечення роботи струменевого пристрою необхідно передбачити набір чорного та кольорових чорнил.

Кількість 1 шт.

У випадку залишку коштів пропонуємо закупити крім обладнання, зазначеного у варіанті А, додаткові технічні засоби, сформувавши клас за варіантом Б.

Основне обладнання

1. Інтерактивна панель повинна відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

діагональ 65";

10 дотиків;

роздільна здатність FHD;

попередньо встановлена ліцензійна ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з україномовним інтерфейсом;

програмне забезпечення з україномовним інтерфейсом, із вбудованим україномовним вмістом, з конструктором занять для створення інтерактивних завдань з елементами гри, інтерактивних слайдів, уроків, опорних конспектів; проведення опитувань і тестування; створення, перегляду та програвання інтерактивного навчального контенту з можливістю інтеграції цифрових копій підручників; сумісне з обраною ОС;

преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з україномовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 1 шт.

2. Портативний комп'ютер (ноутбук) учителя повинен відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

обсяг оперативної пам'яті 4 Gb;
діагональ 15";
наявність українськомовної розкладки клавіатури;
попередньо встановлена ліцензійна ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з українськомовним інтерфейсом;
програмне забезпечення з українськомовним інтерфейсом, із вбудованим українськомовним вмістом, з конструктором занять для створення інтерактивних завдань з елементами гри, інтерактивних слайдів, уроків, опорних конспектів; проведення опитувань і тестування; створення, перегляду та програвання інтерактивного навчального контенту з можливістю інтеграції цифрових копій підручників; сумісне з обраною ОС;
преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з українськомовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 1 шт.

3. Портативний комп'ютер / планшет учня (слухача) повинен відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

обсяг оперативної пам'яті 4 Gb;
діагональ 10" (для планшета);
наявність українськомовної розкладки клавіатури;
попередньо встановлена ліцензійна ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарна, з українськомовним інтерфейсом;
преінстальований ліцензійний пакет офісного програмного забезпечення на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарний, з українськомовним інтерфейсом, сумісний з обраною ОС.

Кількість 30 шт.

4. Модуль для зберігання та заряджання персональних пристроїв учнів з розрахунку на 30 пристроїв.

Кількість 1 шт.

5. Wi-Fi роутер або мережевий комутатор маршрутизатор Ethernet з підтримкою потокового відео (2 Mb/s) та роботи 30 користувачів одночасно.

Кількість 1 шт.

6. Документ камера повинна відповідати технічним характеристикам, не менше за такі:

інтерфейс USB 3.0;
роздільна здатність 8 тр.

Кількість 1 шт.

7. Багатофункціональний пристрій (струменевий або лазерний) з витратними матеріалами, що забезпечує друкування, сканування та копіювання документів і матеріалів.

Для забезпечення роботи струменевого пристрою з системою безперебійної подачі чорнила, необхідно передбачити набір чорного та кольорових чорнил.

Кількість 1 шт.

Додаткове обладнання:

1. Система відеоконференції складається з наступних засобів з технічними характеристиками, не менше за такі:

дистанційно керована HD/SD PTZ камера з пультом управління, оптичний зум 30X; оптичний сенсор 1/2.8"; функція цифрового шумозаглушення; кути повороту по горизонталі 270°, підтримка форматів високої чіткості Full HD 1080/59.94p (4:1:1), 1080/50p (4:1:1);

відеомікшер з пультом управління;

аудіомікшер;

енкодер;

HDMI спліттер;

радіомікрофон 2 канальний;

мікрофон вокальний;

навушники;

кабелі, перехідники, комплект роз'ємів, інші аксесуари.

Кількість 1 шт.

2. Засоби для демонстрації віртуальної реальності з технічними характеристиками, не менше за такі:

окуляри/шолом з 2 ма бездротовими контролерами; 2 ма LCD дисплеями по 2.89" та роздільною здатністю від 1440 x 1440 для кожного ока; частотою оновлення 90 Гц; контрастністю 4000:1;

максимальним кутом огляду по вертикалі 110°; внутрішніми камерами стеження за рухом; датчиком наближення; магнітометром; гіроскопом, акселерометром; роз'ємами USB 3.0 Type A та HDMI; адаптером для навушників 3.5 мм;

ноутбук з обсягом оперативної пам'яті 16 Gb; діагоналлю 15"; відеоадаптером 4 6 Gb; технологією DDR4; частотою 2400 MHz; жорстким диском на 1 Tb пам'яті; WEB камерою HD; з україномовною розкладкою клавіатури; попередньо встановленою ліцензійною ОС на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарною, з україномовним інтерфейсом; з платформою змішаної реальності.

Кількість 1 шт.

3. 3D принтер з програмним забезпеченням та методичними матеріалами з технічними характеристиками, не менше за такі:

технологія FDM (Fused Deposition Modeling); матеріали ABS, PLA;

друк 200 x 200 x 200 мм;

кількість кольорів 1.

Кількість 1 шт.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про міжшкільний ресурсний центр» від 09.11.2018 № 1221, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 січня 2019 за № 63/33034 // https://zakon.rada.gov.ua/go/z0063_19

Відповідно до абзацу другої частини третьої статті 9 Закону України «Про загальну середню освіту», Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року N 630,
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про міжшкільний ресурсний центр, що додається.

2. Директорату дошкільної та шкільної освіти (Осмоловський А. О.) забезпечити в установленому порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Управлінню адміністративно-господарського та організаційного забезпечення (Єрко І. А.) зробити відмітку у справах архіву.

4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 30 листопада 1993 року № 430 «Про затвердження Положення про міжшкільний навчально-виробничий комбінат», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 03 грудня 1993 року за № 177.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування, крім пункту 4 цього наказу, який набирає чинності з 28 вересня 2022 року.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

ПОЛОЖЕННЯ про міжшкільний ресурсний центр

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні засади створення та діяльності міжшкільних ресурсних центрів.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

- міжшкільний ресурсний центр (МРЦ) – юридична особа, що здійснює ресурсне забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, а також забезпечує поглиблене вивчення окремих предметів інваріантної та варіативної складових освітніх програм;
- пересувні лабораторії МРЦ – рухомі, мобільні лабораторії, призначені для забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, раціонального та ефективного використання наявних ресурсів, матеріально-технічної бази МРЦ.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про освіту", "Про загальну середню освіту".

3. Засновником (засновниками) МРЦ можуть бути фізичні особи та/або юридичні особи незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності.

4. МРЦ є юридичною особою, що діє на підставі статуту, має рахунки у фінансових установах, самостійний баланс.

5. Статут МРЦ затверджується його засновником (засновниками).

Права і обов'язки засновника (засновників) МРЦ визначаються Законом України "Про освіту", іншими законами України, статутом МРЦ.

6. МРЦ можуть мати статус закладу освіти, якщо основним видом його діяльності є освітня діяльність.

МРЦ, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти, можуть забезпечувати здобуття освіти на відповідному рівні.

МРЦ, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно технічної) освіти, можуть надавати на договірній основі відповідні освітні послуги за кошти фізичних або юридичних осіб.

7. Трудовий колектив МРЦ може складатися з керівника МРЦ, педагогічних та інших працівників.

На працівників МРЦ, які здійснюють викладацьку діяльність та/або мають педагогічне навантаження, поширюються вимоги до педагогічних працівників, встановлені Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту".

Штатні розписи МРЦ затверджуються їх засновником (засновниками).

8. МРЦ для здійснення статутної діяльності може на договірних засадах об'єднуватися з іншими юридичними особами, здійснювати співпрацю у рамках державно приватного партнерства, входити до складу освітніх округів у порядку, визначеному законодавством.

II. Освітній процес у МРЦ

1. МРЦ здійснюють спільну діяльність із закладами освіти для виконання вимог державних стандартів загальної середньої освіти.

МРЦ можуть відповідно до цивільно-правових угод, укладених із закладами освіти, фізичними та юридичними особами, забезпечувати поглиблене вивчення окремих предметів інваріантної та варіативної (курсів за вибором, факультативів профорієнтаційного та іншого спрямування) складових освітніх програм (навчальних планів), навчання учнів (вихованців) за мережевою формою здобуття освіти.

Заклади освіти, які направляють учнів (вихованців) до МРЦ, передають йому відповідно до цивільно-правових договорів педагогічне навантаження з предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану, в обсязі якого забезпечується якісне оволодіння обраного напрямку навчання.

2. Освітній процес у МРЦ може здійснюватися відповідно до затверджених в установленому законодавством порядку освітніх програм, на підставі навчальних планів МРЦ та/або навчальних планів закладів освіти, з якими укладено відповідні цивільно-правові договори.

3. Учасниками освітнього процесу в МРЦ є учні (вихованці), слухачі, педагогічні працівники, бібліотекарі, інші спеціалісти, батьки або інші законні представники, представники інших закладів освіти, підприємств, установ, організацій, які беруть участь в його роботі.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначаються Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими актами законодавства, а також статутом, колективним договором та правилами внутрішнього трудового розпорядку МРЦ.

4. З метою забезпечення вивчення окремих предметів МРЦ може створювати учнівські теплиці, зимові сади, виробничі майстерні, стаціонарні та пересувні лабораторії, укомплектовані необхідними дидактичними матеріалами, засобами навчання та навчальним обладнанням, у тому числі приладами, пристроями та матеріалами.

5. МРЦ може сприяти вибору учнями напряму профільного навчання у ліццях шляхом:

- проведення профорієнтаційної роботи серед учнів (вихованців);
- розроблення індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (вихованців), їх інтересів, потреб ринку праці та майбутніх ризиків побудови кар'єри;
- впровадження професійно спрямованих курсів за вибором, факультативів, гуртків;
- проведення інформаційних та консультаційних заходів.
- Для учнів (вихованців) МРЦ забезпечує умови для перевірки можливостей самореалізації в різних видах професійної діяльності.

6. Навчальний рік у МРЦ незалежно від підпорядкування та форми власності починається 01 вересня поточного року і завершується не пізніше 01 липня наступного року.

7. Структура навчального року встановлюється МРЦ у межах часу, передбаченого освітньою програмою (навчальним планом), та погоджується із закладами освіти відповідно до укладених цивільно-правових договорів.

8. Зарахування учнів (вихованців) до МРЦ здійснюється наказом його керівника на підставі відповідної заяви батьків, інших законних представників учнів (вихованців).

Навчальні класи (групи) формуються згідно з нормативами їх наповнюваності, встановленими законодавством України, з урахуванням наявності приміщень, що відповідають санітарно гігієнічним вимогам для здійснення освітнього процесу, та відповідно до кількості поданих заяв про зарахування до МРЦ.

Формування навчальних класів (груп) завершується не пізніше 15 вересня поточного року.

III. Пересувні лабораторії МРЦ

1. На базі пересувної лабораторії МРЦ може здійснюватися проведення різних видів практичних робіт з біології, фізики, хімії, інтегрованих курсів природничих наук, інформатики тощо.

2. Функціонування пересувних лабораторій МРЦ здійснюється з додержанням вимог законодавства щодо охорони праці, правил протипожежної безпеки, санітарно гігієнічних правил та норм.

Засоби навчання та навчальне обладнання, що використовуються у пересувній лабораторії МРЦ, повинні мати висновок державної санітарно епідеміологічної експертизи, та/або технічний паспорт на виріб, та/або декларацію про відповідність вимогам технічних регламентів; бути укомплектованими інструкціями про використання та зберігання, викладеними

українською мовою, та обов'язковим методичним забезпеченням для демонстраційних, практичних та лабораторних робіт відповідно до освітньої програми.

3. Керівник МРЦ визначає працівника (працівників) з числа працівників МРЦ, відповідального(их) за організацію роботи пересувної лабораторії МРЦ та реалізацію на її базі системи науково методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

IV. Управління МРЦ

1. Управління МРЦ в межах повноважень, визначених законами та установчими документами, здійснюють засновник (засновники), керівник, колегіальний орган управління, колегіальний орган громадського самоврядування та інші органи, передбачені спеціальними законами та/або установчими документами.

2. Система управління МРЦ визначається установчими документами, що мають передбачати розмежування компетенції засновника (засновників), інших органів управління МРЦ та його структурних підрозділів відповідно до законодавства.

3. Безпосереднє управління МРЦ здійснює його керівник, який призначається і звільняється з посади засновником (засновниками) МРЦ або уповноваженим ним органом з дотриманням вимог законодавства.

Посаду керівника МРЦ може обіймати особа, яка є громадянином України, має вищу освіту не нижче ступеня магістра або освітньо кваліфікаційного рівня спеціаліста, а також організаторські здібності, фізичний і психічний стан якої не перешкоджає виконанню професійних обов'язків.

4. Перевірка та оцінювання якості освітніх і управлінських процесів у сфері загальної середньої освіти МРЦ здійснюються Державною службою якості освіти України та її територіальними органами шляхом проведення інституційного аудиту.

5. Зміст, форми, періодичність контролю, не пов'язаного з освітнім процесом, здійснюються відповідно до законодавства.

V. Матеріально технічна база та фінансово господарська діяльність МРЦ

1. До матеріально технічної бази МРЦ належать будівлі, споруди, земля, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло, інше майно, вартість яких відображено у балансі.

Утримання та розвиток матеріально технічної бази МРЦ, у тому числі забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, фінансуються за рахунок коштів його засновника (засновників).

2. Майно, закріплене за МРЦ державної або комунальної форми власності, належить йому на праві оперативного управління.

3. Фінансування МРЦ здійснюється його засновником (засновниками) або уповноваженим ним органом відповідно до законодавства.

Фінансово господарська діяльність МРЦ здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України, Законів України "Про освіту", "Про загальну

середню освіту", "Про місцеве самоврядування в Україні" та інших нормативних актів.

4. МРЦ має право придбати та орендувати необхідне обладнання й інші матеріальні ресурси, користуватися послугами підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, фінансувати за рахунок власних коштів заходи, що сприяють поліпшенню соціально побутових умов працівників, відповідно до законодавства України.

5. За рішенням засновника (засновників) або уповноваженого ним(и) органу бухгалтерський облік та фінансова звітність МРЦ державної та комунальної форм власності може здійснюватися самостійно або через централізовану бухгалтерію органу, у сфері управління якого перебуває МРЦ.

VI. Міжнародне співробітництво

1. МРЦ має право встановлювати прямі зв'язки з закладами освіти, науковими установами, підприємствами, організаціями, громадськими об'єднаннями, окремими громадянами за межами території України, укладати договори про співробітництво для досягнення мети діяльності, виконання завдань та здійснення функцій МРЦ відповідно до законодавства та міжнародних договорів.

2. МРЦ має право укладати договори із закладами освіти інших країн про обмін педагогічними працівниками, учнями (вихованцями), слухачами, проводити спільні заходи (конференції, конкурси тощо), а також бути членом міжнародних організацій відповідно до законодавства та міжнародних договорів.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про визначення основних напрямів використання бюджетних коштів відповідно до міжнародних договорів України на 2019 рік» від 18.01.2019 № 47 // https://mon.gov.ua/ua/npa/pro_viznachennya_osnovnih_napryamiv_vikoristannya_byudzhetnih_koshtiv_vidpovidno_do_mizhnarodnih_dogovoriv_ukrayini_na_2019_rik

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» та пунктів 2, 4 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання зобов'язань України у сфері освіти та міжнародного науково технічного співробітництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1197,

НАКАЗУЮ:

1. Визначити основні напрями використання бюджетних коштів відповідно до міжнародних договорів України на 2019 рік за бюджетною програмою 2201380 «Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково технічного та освітнього співробітництва», що додаються.

2. Управлінню міжнародного співробітництва та європейської інтеграції (Шаповал С.С.) підготувати накази щодо фінансування напрямів, які виконуються за міжнародними договорами в рамках міжнародного науково технічного співробітництва.

РОЗДІЛ VI. МІЖНАРОДНІ ТА МІЖВІДОМЧІ ДОКУМЕНТИ

Меморандуми про взаєморозуміння // <https://zakon.rada.gov.ua/>

Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між Урядом України та Урядом Канади в галузі освіти від 28.01.1999 р.

Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом США про співробітництво в удосконаленні менеджмент освіти у вищих навчальних закладах України від 17.03.2003 р.

Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва в галузі освіти і науки між МОН України і Міністерством освіти і культури Фінляндської Республіки від 08.10.2003 р.

Меморандум про взаєморозуміння про науково технічне співробітництво між Міністерством освіти та науки України та Міністерством наукових досліджень Арабської Республіки Єгипет від 26.03.2003 р.

Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та Корпорацією Microsoft від 28.10.2003 р.

Меморандум про взаєморозуміння зі співробітництва в галузі вищої освіти, наукових досліджень і технологій між Міністерством освіти і науки України та Міністерством науки, досліджень і технологій Ісламської Республіки Іран від 09.03.2004 р.

Меморандум про взаєморозуміння стосовно співробітництва в галузі освіти і науки між МОН України і Міністерством освіти і науки Ірландії від 08.02.2006 р.

Меморандум про взаєморозуміння щодо сприяння співробітництву у сфері науки, технологій та інновацій між Міністерством освіти і науки України та Федеральним міністерством освіти і наукових досліджень Федеративної Республіки Німеччина від 23.11.2009 р.

Меморандум про взаєморозуміння в галузі освіти між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Бразилія дата підписання: 02.12.2009, дата набрання чинності для України: 02.12.2009 р.

Меморандум про співпрацю між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерством вищої освіти і наукових досліджень Об'єднаних Арабських Еміратів про співробітництво в галузі вищої освіти і наукових досліджень від 26.11.2012 р.

Меморандум про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України і Урядом Держави Катар про співробітництво в галузі освіти і наукових досліджень від 08.05.2012 р.

Меморандум про співробітництво між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерством освіти, культури, спорту, науки і технології Японії в галузі освіти від 18.09.2012 р.

УГОДИ, ДЕКЛАРАЦІЇ, ЗАЯВИ // https://zakon.rada.gov.ua

Угода про науково технічне співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Австрія від 06.06.2003 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Аргентинської Республіки про науково технічне співробітництво від 29.06.1998 р.

Угода між Урядом України та Урядом Азербайджанської Республіки про науково технічне співробітництво від 24.03.1997 р.

Угода між Міністерством України у справах науки і технологій та Міністерством освіти і науки Республіки Болгарія в галузі науково технічного співробітництва від 24.03.1998 р.

Угода між Кабінетом Міністрів та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про наукове та технологічне співробітництво від 16.11.1999 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Вірменія про науково технічне співробітництво від 22.07.1997 р.

Угода між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії про співробітництво в галузі освіти, науки і культури від 10.02.1993 р.

Угода між Урядом України та Урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам про науково технологічне співробітництво від 08.04.1996 р.

Угода про співробітництво в сфері біомедичних досліджень між Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України та Міністерством науки і технологій Соціалістичної Республіки В'єтнам від 16.11.2012 р.

Угода між Урядом Республіки Екваторіальна Гвінея та Урядом України про торговельно-економічне співробітництво від 19.09.2008 р.

Угода про співробітництво в галузі освіти між Міністерством освіти України і Міністерством вищої освіти і наукових досліджень Республіки Гвінея від 22.04.1995 р.

Угода між Урядом Грецької Республіки про співробітництво у галузі культури, освіти і науки від 11.11.1996 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про науково технічне співробітництво від 13.04.1993 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Естонської Республіки про економічне, промислове та науково технічне співробітництво від 16.01.2007 р.

Угода між Урядом України та Урядом Арабської Республіки Єгипет про економічне та науково технічне співробітництво від 22.12.1992

Угода між Урядом України та Урядом Держави Ізраїль про співробітництво в галузі науки і технологій від 12.01.1993 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Індія про науково технологічне співробітництво від 10.12.2012 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Ірак про торговельне, економічне, наукове та технічне співробітництво 09.10.2000 р.

Угода між Урядом України та Урядом Ісламської Республіки Іран про співробітництво в галузі культури, освіти і науки від 07.12.1994 р.

Угода про науково технічне співробітництво між Україною та Іспанією від 07.11.2001 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Казахстан про співробітництво в сфері науки і технологій від 21.09.1995 р.

Угода між Урядом України та Урядом Киргизької Республіки про співробітництво в сфері науки та технологій від 19.06.1996 р.

Угода між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки про створення Комісії зі співробітництва між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки від 20.04.2011 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея про науково технічне співробітництво від 01.07.1992 р.

Угода між Урядом України та Урядом Латвійської Республіки про співробітництво в галузі освіти, науки та культури від 21.11.1995 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Латвійської Республіки про економічне, промислове та науково технічне співробітництво від 05.10.2004 р.

Угода між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про співробітництво в галузі освіти, науки та культури від 04.08.1993 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про економічне, промислове та науково технічне співробітництво від 09.12. 2005 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Ліванської Республіки про співробітництво у сфері науки і технологій від 08.07.2003 р.

Угода між Урядом України і Урядом Великого Герцогства Люксембург про співробітництво в галузі культури, освіти, науки, молоді, спорту і туризму від 02.12.1994 р.

Угода між Урядом України та Урядом Мексиканських Сполучених Штатів про співробітництво в галузі науки, техніки та технологій від 25.09.1997 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво у сфері освіти, науки і культури від 20.03.1993 р.

Угода між Урядом України і Урядом Монголії про співробітництво в галузі науки і технологій від 05.11.1992 р.

Спільна Декларація про основи відносин між Україною та Федеративною Республікою Німеччина від 09.06.1993 р.

Спільна заява Федерального Міністерства наукових досліджень і технологій Федеративної Республіки Німеччина та Державного Комітету України з питань науки і технологій про науково технічні відносини від 10.06.1993 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про економічне, промислове, наукове та технічне співробітництво від 30.10.2007 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про науково технологічне співробітництво від 02.12.2002 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Словенія про співробітництво в галузях культури, освіти та науки від 12.05.1997 р.

Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій від 04.12.2006 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про науково технічне співробітництво від 06.07.2001 р.

Угода про науково технічне співробітництво між Урядом України і Урядом Туніської Республіки від 07.12.1993 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво в сфері науки і технологій від 07.06.2005 р.

Угода між Міністерством України у справах науки і технологій і Радою з наукових та технічних досліджень Турецької Республіки про співробітництво у галузі наукових та технологічних досліджень від 26.02.1997 р.

Угода між Урядом України та Урядом Угорської Республіки про співробітництво у сфері науки і технології від 19.05.1995 р.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Узбекистан про співробітництво в сфері науки і технологій від 20.06.1995 р.

Угода про культурне та науково технічне співробітництво між Урядом України та Урядом Французької Республіки від 19.10.1995 р.

Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про науково технологічне співробітництво 19.11.2011 р.

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво від 04.07.2002 р.

Угода між Україною і Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу Горизонт 2020 – Рамкова програма з досліджень та інновацій (2014 2020).

ДОГОВОРИ // <https://zakon.rada.gov.ua/>

Договір між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про співробітництво в галузі науки і технологій від 17.12.1992 р.

Договір між Урядом України та Урядом Республіки Польща про співробітництво в сфері науки і технологій від 12.01.1993 р.

Договір між Урядом України та Урядом Румунії про співробітництво в сфері науки та технологій від 02.03.2000 р.

РОЗДІЛ VII. САНІТАРНІ НОРМИ ТА ПРАВИЛА

САНІТАРНИЙ РЕГЛАМЕНТ для закладів загальної середньої освіти (проект) // moz.gov.ua/uploads/1/6845_pro_20180828_1/

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти (далі – Регламент) визначає гігієнічний стандарт для усіх типів закладів загальної середньої освіти (далі – заклади освіти) усіх форм власності, виконання яких дозволяє створити безпечні умови для організації освітнього процесу.

2. Облаштування, обладнання приміщень закладів освіти повинно відповідати положенням затверджених Державних будівельних норм.

3. Використання територій, будівель, приміщень, споруд, обладнання закладів освіти іншими юридичними та фізичними особами у вигляді оренди допускається для навчальної, фізкультурно-спортивної і культурно мистецької діяльності та не повинне перешкоджати освітньому процесу.

III. ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО БУДІВЕЛЬ ТА ПРИМІЩЕНЬ

1. Будівля закладу освіти повинна забезпечувати оптимальні умови для організації освітнього процесу. Кількість учнів закладу освіти не повинна перевищувати його розрахункову місткість.

9. У закладах освіти пріоритетним є використання кабельного підключення до мережі Інтернет. При використанні бездротового доступу до мережі Інтернет, Wi-Fi роутери повинні розміщуватися під стелею.

Вимоги до облаштування приміщень

11. У будівлях закладів освіти передбачаються такі функціональні групи приміщень: навчальні (навчальні кабінети, лабораторії з лаборантськими, майстерні), фізкультурно-спортивні, актові зали, приміщення харчування, медичного призначення, бібліотека, адміністративно-службового призначення, допоміжного та підсобного призначення (вестибюль, рекреації, гардероби, санітарні вузли, душові, комори, технічні приміщення тощо).

Навчальні приміщення

12. Обладнання, устаткування, технічні засоби навчання (далі – ТЗН), навчально-методичні матеріали, які використовуються в освітньому процесі, повинні бути безпечними для здоров'я дітей.

18. Допускається встановлення у навчальних приміщеннях і кабінетах інтерактивного обладнання. При використанні інтерактивної дошки і проєкційного екрану необхідно забезпечити рівномірне її освітлення та відсутність світлових плям підвищеної яскравості.

Вимоги до кабінетів інформатики
та інформаційно комунікаційних технологій

22. Площа приміщення комп'ютерного класу на одного учня повинна бути не менше 4,5 м² виключно за умови використання рідкокристалічних моніторів.

За наявності на робочому місці пристрою для друку (принтеру) – не менше 6,0 м².

23. Штучне освітлення у приміщеннях повинно здійснюватись системою загального освітлення. Норми освітленості на робочих місцях повинні відповідати вимогам: на екрані – не менш 200 лк ; на клавіатурі, робочому столі учня – не менш 400 лк. Забороняється перевищувати рівень освітленості на робочому місці та на екрані ПК більше 600 лк .

24. Кожне робоче місце учня має бути обладнане персональним комп'ютером у такому складі: монітор, відокремлена клавіатура, відокремлена миша, стіл, стілець (крісло). Дозволяється використання моніторів (екранів) з діагоналлю не менш 15 дюймів та не більше 19 дюймів. Клавіатура та миша повинні бути конструктивно відокремлені від монітора для забезпечення раціональної робочої пози учнем.

Допускається співвідношення сторін монітора 3:4 та використання сучасних моделей екранів (рідкокристалічний, плазмовий тощо). Монітор повинен знаходитись на відстані 1,5 діагоналі екрану від очей учня таким чином, щоб верхня половина екрану монітора знаходилась на рівні очей учня. Ширина і глибина робочої поверхні столу робочого місця повинна забезпечувати виконання учнем операцій в межах зони досяжності – шириною та глибиною не менше 0,50 м.

25. Забороняється використання у закладах освіти як монітори (екрани) пристрої, сконструйовані на телевізійних електронно-променевих трубках.

26. Частини комп'ютерної техніки повинні мати надійно ізольовані і механічно захищені проводи чи інші провідники, через які подається електричний струм з метою запобігання виникненню небезпеки такого удару для учнів.

27. Вміст шкідливих речовин в повітрі приміщень, де використовуються персональні комп'ютери, не повинен перевищувати середньодобові концентрації відповідно до чинного законодавства.

28. Не дозволяється одночасна робота за одним комп'ютером двох і більше учнів незалежно від їх віку.

29. Медичними протипоказаннями до занять учнів з персональною комп'ютерною технікою є: аномалія рефракції, некорегована міопія або гіперметропія, некорегована косоокість, епілепсія.

V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання.

6. При використанні технічних засобів навчання під час проведення уроку потрібно чергувати види навчальної діяльності. Безперервна тривалість навчальної діяльності з ТЗН упродовж уроку повинна бути: для учнів 1 класів – не більше 10 хвилин; для учнів 2 – 4 класів – не більше 15 хвилин; для учнів 5 – 7 класів – не більше 20 хвилин; для учнів 8 – 9 класів – 20 – 25 хвилин; для учнів 10–11 (12) класів на 1 й годині занять до 30 хвилин, на 2 й годині занять – 20 хвилин. При здвоєних уроках для учнів 10 – 11 класів – не більше 25–30 хвилин на першому уроці та не більше 15–20 хвилин на другому уроці.

7. Використання апаратних засобів віртуальної реальності (інтерактивні дошки, мультимедійні технології та пристрої) дозволяється не більше 15 хвилин упродовж уроку та не більше 10 % часу упродовж тижня.

8. Після занять із застосуванням ТЗН проводиться фізкультхвилинка та гімнастика для очей, в кінці уроку – фізичні вправи для профілактики загальної втоми.

РОЗДІЛ VIII. НАЦІОНАЛЬНІ СТАНДАРТИ УКРАЇНИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ (інноваційна діяльність)

ДСТУ 2465 94. Сумісність технічних засобів електромагнітна. Стійкість до магнітних полів частоти мережі. Технічні вимоги і методи випробувань.

ДСТУ 2850 94. Програмні засоби ЕОМ. Показники і методи оцінювання якості.

ДСТУ 3135.0 95. Безпека побутових та аналогічних електронних приладів. Загальні вимоги.

ДСТУ 3344 96. Сумісність технічних засобів електромагнітна. Стійкість до розрядів статичної електрики від транспортних засобів. Технічні вимоги і методи випробувань.

ДСТУ 3470 96. Засоби обчислювальної техніки. Розміщення знаків на клавіатурі.

ДСТУ 3571 97. Сумісність засобів обчислювальної техніки. Терміни та визначення.

ДСТУ ISO 9241 3 2001. Ергономічні вимоги до роботи з відеотерміналами в офісі. Частина 3. Вимоги до відеотерміналів.

ДСТУ 79.001 99. Обладнання закладів освіти. Загальні вимоги.

ДСТУ 79.002 99. Обладнання закладів освіти. Засоби навчання. Загальні технічні вимоги.

ГСТУ 79.003 99. Обладнання закладів освіти. Засоби навчання. Загальні технічні умови.

ГСТУ 79.009.005 Засоби навчання друковані. Альбоми (зошити) для малювання учнівські (шкільні), альбоми (зошити) для ескізів учнівські (шкільні), альбоми (папки) для креслення учнівські. Педагогічні вимоги.

ГСТУ 79.005 99 Обладнання закладів освіти. Засоби навчання. Моделі. Педагогічні вимоги.

ГСТУ 79.005.001:2004 Засоби навчання. Моделі (власне). Педагогічні вимоги.

ГСТУ 79.002 99 Обладнання закладів освіти. Засоби навчання. Загальні технічні вимоги.

ГОСТ 28139 89 Оборудование школьное. Общие требования безопасности (Обладнання шкільне. Загальні вимоги безпеки).

ГОСТ 12.0.001–82 Система стандартов безопасности труда. Основные положения (Система стандартів безпеки праці. Загальні положення).

НАПБ А.01.001 Правила пожежної безпеки в Україні.

ГОСТ 12.1.030–81 Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление (Система стандартів безпеки праці. Електробезпека. Захисне заземлення, занулення).

ГОСТ 12.4.124–83 Система стандартов безопасности труда. Средства защиты от статического электричества. Общие технические требования (Система стандартів безпеки праці. Засоби захисту від статичної електрики. Загальні технічні вимоги).

ГОСТ 12.1.003–83 Система стандартів безпеки праці. Шум. Общие требования безопасности (Система стандартів безпеки праці. Шум. Загальні вимоги безпеки).

ДСН 3.3.6.037 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.

Д Сан Пін 5.5.2.008 01 Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу.

ДБН В.2.2 3 97. Будинки та споруди навчальних закладів.

ДБН В.2.2 – 3: 2018 Заклади освіти. Будинки і споруди.

